

Om tidningen är obeställbar
eller om adressaten begärt
eftersändning på grund utav
definitiv avflytning, vill
vi ha tillbaka tidningen med
uppgift om den nya adressen.

TILL: POLARHUNDEN
c/o Mikael Stålberg,
Box 5747 794 00 ÖRÖ A.

MASSKORSBAND TILL.....

JUHLANDER STIG

BOX 3312 HELGBÖ
790 30 INSJÖN

022

Snart kommer den efterlängtade snön! Åsa Lindkvist med blandat tre-spann.

Foto: Börje Ax

POLARHUNDEN

årgång 10

oktober 1981

POLARHUNDEN

POLARHUNDEN är en medlemstidning för Svenska Polarhundklubben. Tidningen skall i första hand vara en informationsskärm och rapportering om kommande och genomförda utställningar och tävlingar i klubben.

Tidningen skall också ge information om de polarhundshärskärerna samt om hund- och friluftsföring i allmänt.

Tidningen utkommer med 5 nummer per år i februari, april, juni, oktober och december. Tidningen utgivningsort är Stockholm i respektive månad.

Tidningen distribueras till ca 500 medlemmar i Sverige och utöver svenska, samt till djurjournaler och andra institutioner med hundräknytning.

Adress till tidningen:

POLARHUNDEN c/o Mikael Stålberg, Stockmora 5747, 791 00 Orsa

Redaktion och medarbetare:

Avisorings utgivare: Stig Johlander, Insjön

Redaktörer: Mikael Stålberg, Orsa

Erik Sundin, Orsa

Nedre Norrland: Wille Carlsson, Storlien

Lay-out och LIL: Lars Holm, Orsa

Distribution: Turgeby Åkerlind, Orsa

Utgivnings- M/SR

Fryckeri: Hora Offset AB

ANNONSER I POLARHUNDEN

	1/3 sida	1/2 sida	1/4 sida
Tekniskt	350:-	200:-	150:-
Reklamtext 3-4 rader	400:-	250:-	200:-
Reklamtext 5-6 rader	500:-	300:-	250:-

Rabatter finns vid flerstödkontrakt.

Medlemserbjuder till rubriken "Medlems erbjuder till rubriken" Begränsad längd.

Annonser till: Hora Jansson, Box 1002, 740 21 Järlås
030/39 15 29

HÄTTITALIET TILL TIDNINGEN:

Staden till Mikael Stålberg, Stockmora 5747, 79400 Orsa

Redaktionen mottar tackmeddelanden om polarhundar, friluftsliv och hundtävlingar och resultat från aktiviteter men kan inte intressera i tidningen.

Vi berättar om rätten att sevär bland materialet, men att rätta och diskreta innehåll artiklar.

Häder meddelas tackmeddelat, men det skall vara skarpa och kontrastrika häder i svart-vitt.

Om materialet inskänks i return, var god ange detta.

HÄTTAUPPLÖPPNINGSSKRIFTER:

5 nummer.

REPRODUKTION:

På sid 1 i Blåkannatjälten hösten 1981.
Foto: Mikael Stålberg.

POLARHUNDKLUBBEN

SVENSKA POLARHUNDKLUBBEN är den officiella riksklubben för de polar spetshundsraserne, Alaskan Malamute, Grönlandshund, Samojed och Siberian Husky.

Klubben är inskriven vid Svenska Kennelklubben.

Svenska Polarhundklubbens målsättning är att bevara de polar spetshundars raser och att skapa förutsättningar för en livskraftig och god stam av polarhundar i Sverige.

Klubben arrangerar draghundstävlingar av varierande art, klövjafester, kurser och andra aktiviteter där polarhundarna näst kommer till sin rätt.

Klubben arrangerar också officiella utställningar med certifikater.

Tid nu lång ca 500 medlemmar fördelade över hela landet, med en naturlig förspridning åt norr.

I övre Norrland finns också en självständig sektion.

SVENSKA POLARHUNDKLUBBENS STYRELSEFUNKTIONÄRER:

Ordför: Stig Johlander

Helgebo

790 30 INSJÖN

0297/709 64

Secretarie: Björn Tillberg

Folkete Huggetorps 7

810 70 ALVÅKRAFORS

026/128 59

Kassör: Bertil Edvardsson

Verkstadsvägen 4

776 00 HELGEBO

0225/506 28

Övre NORRLANDSSEKRETARIATEN:

Ordför: Karl-Olov Sandqvist

Kaptensvägen 9 b

971 00 GALLIVARE

0970/219 72

BASREPRODUKTANTER:

Alaskan Malamute: Jack Andersen

Bos 2501

171 02 SELENA

00/27 66 89

Grönlandshund: Erik Sundin

Näset 2561

796 00 ORSA

0250/444 43

Samojeds: Ulrica Dotszky

c/o Borgerup 5, Härnäsgatan 15

291 72 FÄLUN

023/285 34

Siberian Husky: Birger Wiklundsson

Morsvägen 20

196 33 KUNGÅRÖN

0758/75 639

UTSTÄLLNINGSSKRETARIE OCH UTSTÄLLNINGSSKRETERIEN:

Janne Gustavsson

Wihle Brattorp-Högåsen n

PE 1535

820 22 SANDBYNE

0270/169 14

HELIOSKROPP:

Enråvlen gerar att man ansöker sig till Erik Sundin, Näset
2561 796 00 ORSA. Telefon 0250/444 43.

ledare

REDAKTIONEN HAR ÖRDET!

Till att börja med vill vi tacka för det varma mottagande som vårt första nummer av POLARHUNDEN fått. Det är många som hört av sig med positiva uttalanden och konstruktiv kritik, och framför allt har vi fått massor av material. Så mycket att inte allt kan publiceras trots att vi utökat sidantalet.

Vet ni förresten att POLARHUNDEN ökat mest i svensk press! Uppplagan har ökat med 80% och sidantalet med 50%. De'n, Land och LT och andra skryttidningar!

Detta nummer handlar mycket om Samojeder, och vi kommer därför att skicka POLARHUNDEN till samtliga medlemmar i Samojedhundsringen. Vi hoppas att alla samojedägare skall finna vår tidning läsvärd och hälsan en välkomna som läsare och kanske senare även som medlemmar i Polarhundklubben.

Tyvärr finns det fortfarande en del medlemmar som inte fattar att POLARHUNDEN är en medlemstidning och att de material som publiceras är inskickat från medlemmarna. Vi vill inte ha fler kör där folk klagar på att vi inte skriver om det eller det annat. Vi är förstående om att det är ett förfogande att det nu kommit fyra nummer av Polarhunden utan att Lars Eriksen skrivit en rad om NL i Norge!

I nästa nummer av tidningen skall vi försöka göra en marknadsöversikt över slädar som finns att köpa i Norden. Vi uppmanar därför slädtillverkare och andra att skicka in uppgifter om slädens storlek, vikt, material, pris, leveranstid osv som kan vara av intresse. Vi kommer också att göra ett fotoreportage från Fossums slädtillverkning i Norge. I ett senare nummer shall vi göra motsvarande översikt på pulkar och då besöka Segebaden-Berg.

I övrigt får vi se vad som flyter in. Klart är dock att Janne Gustavsson kommer med en komplett tävlingskalender och Helen med en utställningskalender för 1982.

Vi har också utlovat en presentation av redaktionen:

Mikael Stålberg: Arbetar som sjukskötarska. Han har två Siberian Husky och är ganska nybliven hundägare och medlem i klubben. Har tidigare arbetat med SMC-bladet. Är allmänt friluftsinntresserad och foto-litig.

Erik Sundin: Är skogsägare och free-lansar med det mest i jord- och skog. Har fyra husdjur och medlem i klubben ca 6 år. Tävlar, och hör fjällturur men trivs bäst i Orsaskogarna. Har tidigare jobbat med diverse medlemstidningar.

Lars Holm: Är tecknare och konstnär. Han har en Alaskan Malamute men fler är på väg. Bor numera också i Orsa.

Wille Carlsson: Polarhundens hovfotograf. Lever delvis på sitt fotograferande och delvis som väderleksobservatör på Västsjövalen. Har fem grönlandshundar.

Vi har alltså tre raser representerade i POLARHUNDENS REDAKTION och genom gott samarbete med Ulrica Dotszky i Falun och Rose-Marie Lantzsch i Hora hoppas vi också få jämfört med samojedmaterial.

NÄSTA NUMMER av tidningen beräknas komma ut kring Lucia och manusstopp har vi satt till den 5 november.

Mikael Erik, Lasse

PROTOKOLL FÖRT VID SPHK:s ÅRSMÖTE I ÖSTERSUND 30/8 1981

§ 1 Mötets öppnande

§ 2 Efter godkännande av årsmötet togs §3 upp före §2, och godkände årsmötet att mandattiden för styrelsen utsträcktes med 5 månader, till det ordinarie årsmötet i januari.

§ 3 Valdes K-O Sundquist till mötesordförande, I Hans till sekreterare samt K Strand och Gösta Karlberg till justeringmän, tillika rösträknare.

§ 4 Upplåstes och godkändes revisionsberättelsen

§ 5 Godkändes verksamhetsberättelsen

§ 6 Beviljades styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året.

§ 7 Godkände årsmötet styrelsens förslag till halvårsavgift (1 juli - 31 dec) till 30:-/fullbetalande medlem, familjemedlem ingen avgift. (gäller endast 1981, vid övergången till nytt verksamhetsår).

§ 8 Motion ang. bestärda utgivningsveckor för Polarhunden. Avgick mötet motionen och menade att utgivningsmånad näcker och att redaktionen med hänsyn till aktuella händelser, meddelanden om själva får planera. Manusstopp och beräknad utgivning anges i tidningen.

Motion ang. ändring av SPHK:s tävlingsformer-handikappssystem. Mötet beslutade att Per Ekström försöker klara ut hur det bäst skall ordnas.

Motion angående färdledarförteckning. Mötet beslutade att Erik Berg och Per Litsander skall sammanställa en sådan förteckning.

Motion ang. en representant från Ö.N. skall ha ordinarie plats i SPHK:s styrelse. Mötet avslog motionen, men godkände styrelsens förslag att en person i Ö.N. avd sätter med som adjungerad ledamot och på så vis får alla protokoll och hallelser som rör styrelsearbetet.

Motion ang. ändring av dragvikten. Mötet godkände motionen och SPHK skall i fortsättningen köra efter samma regler som fastställdes vid den nordiska regelkonferensen.

Motion ang. höge dragvikter hos SBK. Mötet beslutade att den kommitté som finns tillsatt skall diskutera saken med SBK.

En motion som kommit bort i hanteringen presenterades, mötet beslutade att ajournera sig så att styrelsen kunde diskutera saken. Mötet godkände motionen som gällde resebidrag till utsedd representant för ÖN avd, och resebidrag utgår med hälften av priset på tåg II-klass. Detta gäller endast till årsmötet, i övrigt skall resebidrag utdelas efter styrelsens beslut.

§ 9 Valdes rasrepresentanter: Samojed - Ulrika Dotzky, Siberian Husky - Börje Wikholmsson.

Ordinarie årsmöte kommer att hållas i Orsa 30 - 31 januari

Heddelade Stig Juhlander: för att klubbens ekonomi skall förbättras måste vi satsa på reklam. Upplysningar om detta kommer sinom tid i tidningen.

Heddelades att SI för polarhundar kommer att köras i Gällivare den 26-28 feb

Diskuterades distriktsindelning. Ansåga att man vid en sådan uppdelning måste se till folkmängden i de tilltänkte distrikten. Styrelsen utses en kommitté som börjar räkna på detta.

Frågades om SPHK har något samarbete med SvSHK. Omtalades att ett visst utbyte av tidningar mm finns, men erkändes att det på vissa punkter kunde vara dåligt. (SvSHK = Svenska Siberian Husky Klubben)

Björn Tillberg attackade Stig Juhlander som i 10 år sittit i styrelsens ant var en av de som startade klubben. Stig förlänades ett träsmtt av P Ekman, föreställande ett nome-spenn.

Björn överlämnade också ett halsband till Ingrid Hans som också sittit i styrelsen från klubbens start.

§ 10 Mötet avslutades med att Björn tog tillfället i akt att tacka Anders Jönsson och hans kamrater för ett mycket trevligt arrangemang och en mycket fin service på alla håll. Mötet instämde med en stor applåd.

Vid Protokollet: Ingrid Hans

(Avskrift av originalprotokollet med vissa smårre ändringar och tillägg)

ÅRSMÖTSUTSTÄLLNINGEN DEN 29-30 AUGUSTI

Av utställningssekreterare Hélène Brandrup-Wengen

I Östersund sammankrälae polarhundfolk från landets alla delar. Arrangemanget var tip-top och det mesta flöt bra. (speciellt på lördagskvällen.) En sak som inte fungerade var presskontakten. Jag münste få rentvå mig från ett uttalande som jag enligt Östersundsposten gjorde. Att Polarhundarna "är väldigt snälla djur, hundarna är väldigt folkkära och stormtriva med barn" Inte för att jag vill påstå motsatset, men den här typen av karaktärisering är ovärdig vilken hundras nom heist, speciellt det där om barn.

Nävälv, eftersom en tredjedel av klubbens medlemmar hade letat sig till Östersund och antalet anmälningar till utställningen var gott. 35 valpar till lördagen och 89 hundar på söndagen. 36 Siberian Husky, 9 Samojeder, 44 Grönlandshundar och 4 Alaskan Malamute.

Foto: Åsa Lindqvist

Nils-Arne Törnlöv, som är medlem i Svenska Polarhundklubben och snart färdigtutbildad domare på våra raser dömdé valparna. En sensationell del i ringen gjorde Stalos Chatkal (uppfödare: Stig Juhlander och ägare: Bo Johansson. Edane) som endast 6 månader gammal höll stilens genom hela tävlingen och knep titeln "Bästa valp". Nils-Arne ansåg att hennes rörelser var så överlägsna med tanke på hennes ålder, att det borde prämieras med seger.

På söndagen hade Folke Isaksson en dryg uppgift att bedöma alla hundar. Även Folke fäster mycket stor vikt vid att rörelserna, att armbågarne är fasta och att ryggen "häller". Det blev flera varv för flåsiga hussär och märtar.

Stor konkurrens var det och en bra placering på denna utställning kan verkligen anses vara bevis på en exteriört sett bra hund. Tråkigt var att så få Samojeder ställde upp tycker vi. Kanske kan Ulrika Dotzky, ny rasrepresentant för Samojeder, sprida reklam för SPHK bland Samojederna.

Nu läddar vi upp inför vintern och nästa "stora" SPHK-utställning blir vid årsmötet i Januari.

Ett stort tack till alla som hörsammade min önskan om många anmälningar och alla (och det är många) som gjorde sitt för att den här Östersunds-helgen blev så lyckad som den var.

Glöm inte att beställa häftet med utställningskritiker från utställningar (även SKK:s) under 1980. Ring eller skriv, så skickar jag ett häfte.

RESULTAT I SAMMANDRAG:

Siberian Husky, hanhundar:

1. Sepäjoen Eijo SF 181816/79. Ägare: Nils Hjelm, Ilsbo. B.I.M. Cert.
2. Namqq. SF 160080/80. Ägare: Tage Häggbom, Altersbruk.
3. Njål av Vargevans. N 11029/76. Ägare: Lars Tönneland, Ljusne.

Bästa Siberian Husky: Aino som också fick sitt tredje cert och blev utställningschampion. Foto: Wille Carlsson

Tikar:

1. Aino. S 13479/79. Ägare: Björn Tillberg, Älvkarleby. B.I.R. Cert. Championat.
2. Mekusaka Lullula. SF 6151A/78. Ägare: Björn Tillberg, Älvkarleby. Ek.
3. Unisaks Lulak. S 2813B/80. Ägare: Nils Hjelm, Ilsbo.

Samojedhund, hanhundar:

- 1: Bolero. S 37565/75. Ägare:E Niemelä, Sundsbruk. B.I.M. Cert.
2. Jarras. S 17027/80. Ägare:J Larsson, Östersund.
3. Cherry. S 19954/ Ägare:f Niemelä, Sundsbruk.

Tikar:

1. Majkan Olinka. SF 242461/78. Ägare: Ulrika Dotzky, Falun. B.I.R. Cert.

Grönlandshund, hanhundar:

1. Imak. S 62203/79. Ägare:C Duvdahl, Duved. B.I.R. Cert. B.I.S.
2. Gidok. S 60757/78. Ägare: B Johansson, Vilhelmina. Ek.
3. Stalos Lo. S 59832/77. Ägare: Per Litsander, Örebro. Ek.

Tikar:

1. Michka 533258/77 äg. B Lundin, Broby BIM, CK
2. Iskela 536196/80 äg. Kalie Arnell, Ljusnedal, Cert
3. Mist 556991/79 äg. H Brandrup-Wognsen o F Duchterlonny Ingårö CK

Alaskan Malamute, hanhundar

1. Apollo-Alaskan S 42640/80 äg F. Lindblom Filipstad, BIR Cert

Unisaks Lulak e. Vostok o. Kolyma och Sepäjoen Bigi. Uppå. ♂ Ägare: Nils Hjelm Ilsbo.
Foto:LH

PULKOR och DRAGUTRUSTNING

För turer med familjen

Bästa Samojed: Majkan Olinka. Foto Wille Carlsson

Bästa Alaskan Malamute: Apollo Alaskan med matte Christina Lindblom.

Foto Wille Carlsson

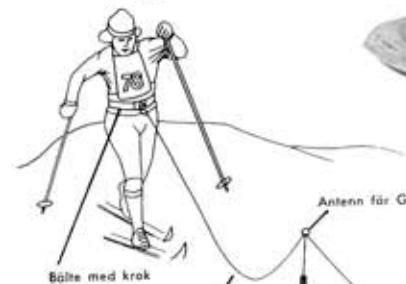

Bästa Grönlandshund och bästa Polarrhund: Imak, med husse Connny Duval.

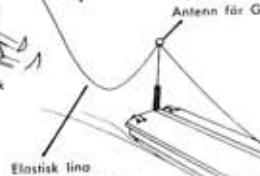
Foto: Wille Carlsson

För tävling

Bälte med krok
för styrlina

Elastisk lina
5 mm eller 8 mm

Glossfiberpulka nr 0
Söndräkt ingår

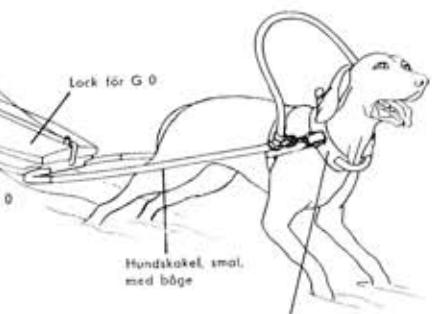

SEGEBADEN-BERG
SÄTER SWEDEN

Fack 65, 783 00 SÄTER
Tel. 0225/50015

Ett snö- och vindskydd
kan vara bra att komplettera pulkan med.

Hundskokel, smal,
med böge

Hundsle: modell Segebaden

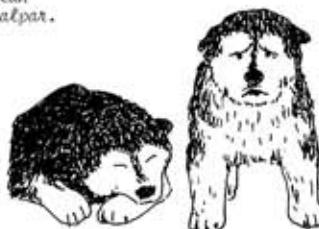
Pris och information genom
Din sport- eller hundaffär

LARS FÄLT är fil.Dr. i Etologi (beteendeforskning) och jobbar för närvarande som försöksledare vid Hundskolan i Sollefteå, där man undersöker tidig prägling hos valpar.

VALPAR OCH STRESS AV LARS FÄLT

Vid val av avelsdjur bör man ta hänsyn till:

- a/ Härestamning
- b/ Individens egna egenskaper
- c/ Hels och halvsysskons egenskaper samt helst även
- d/ tidigare avkommor.

Det är punkt d/ den så kallade avkommebedömningen som verkligen visar om valet av föräldradjur varit det riktiga.

Även om avelsurvalet teoretiskt sett varit perfekt kan en uppfostran ge mentalt sämre resultat än väntat beroende på att valparnas tidiga uppväxtmiljö varit mindre bra. Detta gäller både den fysiska miljön (valplådans utformning, temperatur, utföringsrutiner mm) och den sociala miljön (främst tikenas ungvårdsarbeteende och kontakten med uppfostraren).

Den fysiska miljön:

Effekten av olikheter i fysisk miljö vet vi ännu ganska lite om. Det är emellertid viktigt att valpen inte utsätts för alltför många stressorer. (-retningar som orsakar fysiologisk stress, d.v.s. påverkar produktionen av stresshormoner i främst binjurarna). Förutom de rent medicinska effekterna såsom effekter på på immunförsvaret påverkar stresshormonerna individens förmåga att rätt analysera de retningar den träffas utav, vilket leder till det vi kallar splitting, d.v.s. oförmåga till koncentrerat arbete o.s.v.

Vilka fysiska miljofaktorer som fungerar som stressorer hos en valp kan vara svårt att analysera. Om vi jämför med vad vi i övrigt vet om orsaker till stress kan vi emellertid anta att i varje fall den omgivande temperaturen är en viktig faktor.

Vargen möter detta problem genom att dels ha en flera meter lång gång in till lyan vilket förhindrar drag och dels genom att lyans golv är svagt skålformigt. De små valarna har ett mycket stereotypt rörelseschema där de kryper omkring i cirklar med hjälp avsvängningar framkroppen. Nerv-muskelkontrollen hos frambenen mögnar tidigare än hon bakbenen och valpen rör sig genom frambensrörelser och i viss mån med hjälp av stöd med huvudet. Eftersom golvet i lyan är skålformigt kommer valarna att hamna tillsammans i lyans botten och det bidrar till värmehushållningen när tiken är ute. I frågan är den taktila (beröringen) kontakterna mellan valarna där i lyans botten viktiga för minskning av stressrisken.

De erfarenheter vi kan dra av vargstudierna beträffande temperaturregleringen är att valarna bör ha en jämn omgivningstemperatur och att valplåden bör vara svagt skålformig i stället för en helt plan läda.

Ityärr vet vi ganska lite om effekterna av andra fysiska omvärldsfaktorer t.ex. liten mängd föda mot för stor mängd. Lite föda ger mer aktiva valpar och för mycket föda kan ge "slida valpar". Hur detta påverkar hunden på lång sikt vet vi ännu inte med säkerhet.

Den sociala miljön:

Valpens sociala miljö består utav modern, syskonen och vi minniskor. Vid bekräftning av en enskild tiks avelsvärde, genom studier av hennes avkommor är det

Forts. valpar.....

svårt att att skilja hennes genetiska (ärfliga) effekter från hennes sociala d.v.s. hennes "kvalitet" som moder. Inom etologin möter man normalt sådana problem vid s.k. "cross-fosteringsexperiment". Med det menas att man byter kullar mellan hundjur. Hos hund är sådant försök gjorda i allt för liten skala för att vi skall kunna dra några slutsatser av värde.

Vid statens handskola i Sollefteå pågår en undersökning, som drivs av doktoranden Erik Wilson från Stockholms Universitet. Vi katalogiseras tikenas ungvårdsarbeteende och studerar olika tikars frekvens av sådana beteenden. Resultaten utvisar hittills stora individuella skillnader mellan tikar. När arbetet är klart om nägra år bör vi vi kunna dra slutsatser om effekten av tikenas beteenden t. ex om tikar med hög frekvens av ett visst beteende ger fler tjänstehundar än tikar med lägre frekvens. Vi får då möjlighet att värdera tikenas som mödrar och kan ta hänsyn även till detta vid val av avelsdjur.

Tiken som stressor

Vi vet från studier av råttor och möss att artificiellt stressade mödrar ger avkommor som verkar oroliga, har koncentrationssvårigheter vid inlärningsförsök och ligger på en oronormalt hög aggressionsnivå även i vuxen ålder. Det vill säga att en stressad mor ger bestående effekter på avkommans beteende när det gäller resistens mot stress.

Det finns ingen biologisk anledning att tro att hundar skulle reagera på annat sätt. Det gäller alltså att försöka sänka tikenas stressnivå under ungvårdsperioden. Om vi åtminstone jämför med vargen finner vi en tydlig skillnad mellan normal hunduppfödning och vargvalparnas sociala miljö. När vargarna blivit 3-4 veckor gamla börjar de gå ur lyan och träffar andra vuxna djur förutom modern. Dessa kommer sedan att överta en stor del av lek med och uppfostra av valarna. Moderns roll blir övervägande av värda typ.

I hunduppfödningen tvingar vi ofta tiken att "spela" flera roller d.v.s hon får ta hand om en onaturligt stor del av valparnas uppfostran. Detta kan verka stressande på vissa tikar (dock inte alla) med risk för samma effekt på avkoman som hos råttor och möss. Vi bör därför råda uppfostrarna att dels utforma hundstallat så att tiken ejälv kan hoppa ut eller in i valprummet och dels att försöka avlasta tiken genom att låta andra hundar (hanar brukar vara bläst) leka med valarna.

Människan som stressor

En amerikansk undersökning har visat att risken för att man "programmerar" hundvalpar på önskat hög stressnivå, är störst när valarna är 0-5 veckor gamla. De stressorer som används vid försöket rörar en normal valp sällan ut för. De viktigaste sociala stressorererna i en normaluppfödning har samband med s.k. "handling".

Den negativa handlingseffekten (för hög stressnivå) får man genom att ta bort valpen från modern, syskonen och värmen under långa tidsperioder varje dag. Fem minuter är lång tid i detta sammanhang. För präglingen på människa räcker det under de första 4-5 veckorna med den normala "handling" som sker när man väger valarna, klipper klor, ställer in mat, gör rent o.s.v. Från 6:e veckan ökar man successivt kontakten med människan genom individuell behandling av valarna.

Slutsatser

Om man söker en hund och har hittat en uppfostrare med lämpliga avelsdjur bör man om möjligt råda denne:

- Att ha jämn temperatur i valputrymmet
- Att försöka tillverka en svagt skålformig valplåda
- Att inte välja en tik som redan från början ligger på hög stressnivå.
- (okoncentrerad, splittrad)
- Att försöka avlasta tiken med hjälp av andra hundar i flocken
- Att inte överstimulera valarna (säskilt vid åldern 0-5 veckor) bland annat bör han undvika att lyfta valarna ut ur valboxen alltför långa stunder.

GRÖNLÄNDSHUND

Jag har fått en hel del kritik, både positiv och negativ på mina reflektioner på den förra Grönlandarsidan. Det var olyckligt att placera mina högst personliga synpunkter på denna sida så att de kunde miss tolkas till att vara någon officiell ståndpunkt från rårådet.

Som motvikt till mina amatörmässiga synpunkter delar Conny Bergström från Lappesund med sig av sina erfarenheter av grönlandaren i stora nome-spän.

Erik Sundin

GRÖNLÄNDAREN SOM NOHEHUND? AV CONNY BERGSTROM

Hed anledning av artikeln i senaste Polarhunden angående Grönlandare som nomehund eller inte, ser jag mig föranledd att skriva några rader till nomeanspänningens försvar.

Erik Sundin skriver att en Grönlandares temperament ej är lämpat för nomeanspänning. Hva talar om att "nå längre hundarna sprang i vild karriär" gick det bra och att det sen skulle passas och lukta när de gick ner i tempo(trav?) visar brister i handlingen mellan förare och hund.

Själv har jag helt andra erfarenheter av nomeanspänning. Till att börja med kan man säga att en Grönlandare är en spänghund som alla de andra polara raserna. Endera i solfjädersform eller i nomeanspänning. Grönlandarens främsta egenskaper är trav under lång och krävande distans, inte en sprinter som t.ex. Siberian Husky. Men det är fullt möjligt att tränga en Grönlandare till snabbtävlingshund(med rätt material) men dock inte konstigt lika snabb som Husky. Fast den skulle gott hävda sig i tävling vilket också visat sig på tävlingar på både korta och långa distanser.

För er som har tankar på att ge er på nomekörsning, som okar allt mer, skall jag berätta i korta drag hur och varför jag började att köra nome. Jag har kanske inte använt de bösta metoderna, men det har i alla fall fungerat bra för mej.

Det första viktiga när det gäller att starta upp ett spann, det är att se på kvaliteten på hundarna och då speciellt jämvikt, psykisk stabilitet o.s.v. Bästa sättet att få tag på nämnda hundar är att vända sig till sådana som tävlar eller föder upp hundar på ett seriöst sätt.

Det som många inte har härt sig är att en hund är en hund och skall behandlas som en hund, med det menar jag att man skall vara konsekvent mot hunden i alla lägen, men ej sätta all den av rädsla för det man vill få ut av den. Relationen mellan förare och hund skall vara god och då får man ut maximalt av den.

Grönlandaren är en hård hund, men inte så hård att den inte förstår vem som är flockledare som är dessamma som föraren av spannet.

Det är nog riktigt det att det som Erik skrev om att det gick skyggt när han körde med tre hundar, och det är alltid bäst att starta upp med ett litet spann när man är ovana och när hundarna är ovana. När man 6-7 hundar delar man upp dem i två spann så att den som läser sig här det är att gå i linorna. Sedan kommer inlärningsmomenten allteftersom hundarna möjliggör till, och det är då som kravet på föraren ställs. Att ha tålmod, att vara konsekvent och då på ett sätt som inte knäcker hundarna.

När man väl har fått detta att fungera är bara frågan om hur många hundar jag skall ha i spannet. Jag menar att man kan köra ett storspann med Grönlandare utan problem om man har goda relationer med hundarna som jag tidigare nämnt om. Jag har själv

kört med 13 stycken i ett spann utan problem. Och det är ingen skillnad jämfört med Husky och Malamute om föraren har ett bra handlag ned hundarna. En husky eller Malamute skulle bete sig likadant som Eriks hundar om de inte har spansdisciplin.

Hur stort spann skall jag köra med? Jag vill påstå att 7-10 hundar är tillräckligt för Grönlandare av gott material, men man får knappast upp farten ytterligare med flera hundar och Grönlandare är så pass stark och uthållig att det ej behövs om alla hundarna jobbar bra.

Skälet till att jag valt att köra nomestil är att det är praktiskt lätt ned linor, nclar mm, samt att jag tycker mig få ut mer av hundarnas kapacitet när hundarna får arbeta sida vid sida. Helt klart är att det ställs större krav på både förare och

Foto: Nisse Lööd

hund i nomeanspänning än vad som krävs i Nordisk körstil och jag fördömer inte de n.k.-skalskörarna för den skull. Det är bättre att vi hjälper dom som går i funderingar på att börja köra nome. Att säga att det är nästintill omöjligt att köra nome med Grönlandare är fel och det är synd att Erik som riksrepresentant konstaterar detta.

Till sist har jag några reflektioner från Jubileumsmässan i Östersund 29-30 Augusti. Jag ökte dit i hopp om att få se bra kvalitet på Grönlandare, men till min besvikelse fanns där bara en handfull bra Grönlandare.

Men det är lätt att förstå när man ser domaren dömma ut hundar som i mitt mött mätt ner jämn och bra ut för draghundskörning. Kontentan av detta blir att folk fortsätter att avla på detta tveksamma och ojämna material som egentligen skulle tas bort ur avlens. Nej vi Grönlandshundägare måste verkligen rycka upp oss när det gäller val av bra avelsmaterial. Inte låta kommersiella intressen på före och om man jämför med Husky så ligger Huskeystammen ljusår före oss i avelsarbetet och vi har lika stora möjligheter till det målet os vi bara lär oss att samarbeta mer, och vi vins

titta nog på det material som vi avlar på och inte som hitintills para med "närmaste granne". Huskyfolket kan åka flera hundra mil för att para sin hund/tik och det är tack vare detta de lyckas behålla och förbättra kvaliteten. Jag veterligen är det ganska sällsynt att grönlandshundsägare åker 100 mil för att para en bra hund/tik.

Vi behöver träffas mer och skriva mer till varandra med synpunkter och tankegångar o.s.v. Eventuellt kanske bilda en speciell Grönlandshundssektion med ett speciellt aktivt avelsråd.

Ni som har synpunkter på vad jag skrivit kan väl plita ihop några rader till Polarhunden och ni får förstås också skriva direkt hem till mig om ni föredrar det. Jag önskar Er alla en bra stundande draghundssäsong.

Connny Bergström
Hälsningar
Fack 22 Lappesuando
972 00 GÄLLIVARE

RASRÅDET FÖR GRÖNLANDSHUND

Sydsvrige: Krister Eliasson, Nässjö, 0381/800 61
Östsvrige: Leif Dahlberg, Uppsala, 018/358024
Mellanv.: Erik Sundin, Orsa, 0250/444 63 (rasrepresentant)
Ned.Norr: Wille Carlsson, Storlien, 0647/703 36
Uvr.Norr: Connny Bergström, Gällivare.

ANNONS.....

DEKALER SÄLJES!

GRÖNLANDSHUNDEN ÄR I STORLEK CA 9x12 CM.

"WINTERTIME IS FUN TIME" ÄR I STORLEK 15 x 10 CM.

PRISET: 10 KR/STYCK 15 KR FÖR BÅDA

BESTÄLLES AV: KERSTIN GUSTAVSSON,
BOX 3224, 79030 INSJÖN
TELEFON: 0247/700 02

SAMOJED

SAMOJEDNYTT

Hej!

Jag vill informera om vinterns händelser på samojedfronten. Samojedringen sörjer anordna flera dragträffar för intresserade samojedägare runt om i landet. Jag vill därför komma i kontakt med alla er som äger samojeder. Skicka in kort och berättelser om era hundar till mig, då jag dels är redaktör för samojedringens tidning "SAMOJEDEN" och dels vill jag ha kort på hundarna till en stambok över svenska samojeder som jag håller på att sammantälla (och den ska gå i tryck snart så jag vill ha era bidrag genast). Sivetvis kommer även materialet att publiceras här i Polarhunden men jag vill att det ska komma alla samojedfrälsta till godo. För er som kör med samojeder eller blandspänne i nose kan jag berätta att Samojedringen i slutet av januari eller i början av februari kommer att anordna ett Nordiskt Mästerskap för samojeder och blandspänne med samojeder uppe i Kiruna. Är ni intresserade så tag kontakt med Taisto Thorneus, Kiruna. Kr det någonting annat ni vill veta med på, funderar över s.d så hör gärna av er till mig.

Ulrika Dotzsky

Hina hundar Olli & Maja.

SLÄDBLODET I SAMOJEDEN

Väster om Jenissejfoden och öster om Uralbergen ligger Samojedhalvön, varifrån samojedhundarne ursprungligen härstammar. De användes av en av de många samojedfolken som drag-, jakt-, vakt- och vallhund till skillnad från de andra polarraserna som bara varit draghundar. De har alltid behandlats väl av sina ägare, därav har den också fått ett snällare temperament än de andra polarhundarna. Man brukar hävda att de vita spets-hundarna fanns särskilt hos en stam, därigenom har de blivit väl homogenisera och enhetliga i sin typ. Det fanns dock många olika färger och typer hos de övriga samojedfolken.

Samojed med sin draghund.

När man kom igång med polarexpeditionerna letade man över hela världen efter de allra bästa slädhundarna. De flesta hundarna hämtades så hos samojedfolket i Sibirien, men det köptes upp hundar från alla stammarna så deras typ varierade. Många av dem var emellertid vita och av spets-typ. När Nansen för första gången fick se dem i arbete blev han mäktigt imponerad av deras styrka och uthållighet. Trondheim, som köpte upp hundar åt polarforskarna hävdade att de ost-sibiriska hundarna var mycket bättre än de västsibiriska (samojed resp ostjakhund). Nansen fick stor framgång tack vare sina hundar och tog med de överlevande hem till Norge och England. En man som ägt en valp från Nansens djur omtalar att hans hund var mindre och smäckrare än dagens samojeder. Samojeden har således mycket gamla anor i Norden. Till Finland kom den redan under 1880-90 talet direkt från Sibirien. Guldgrävaren Henry Kivenäs fick valpen Vikku I som såldes till ingengör Selim Mäkilä och grundade den berömda Turjenkennelns. I Sverige började Per Unonius redan 1907 med sin Sollidens kennel och en samojed som trotsigt varit med på någon polarresa köptes från Köpenhamns zoo till Sverige ca 1910.

Man kallade endast de vita hundar som kom från "den speciella samojedstammen" för samojedhundar och det var dem som man avlade på. I England hade

makarna Kilburn-Scott börjat att samla ihop överlevande samojeder från expeditionerna och äkte flera gånger själv över till Ryssland för att importera goda djur. Alla originalryska hundar såg precis ut som de gör idag (se foton) och rasen har inte ändrat det minsta. Alla de polarforskare som använt samojeder har prisat deras styrka, uthållighet och kamratskap. De var helt enkelt fantastiskt! De som överlevde och kom att bilda grunden till all avel kom främst från Amundsen (vars ledshund Eteh var samojed, annars hade han mest blandade hundar), Shackleton (som nästan enbart hade samojeder likaså Duke d'Abrozzo), Ernest Kilburn-Scotts bror Robert F. Scott som skulle upptäcka sydpolen och även Nansen- och Jackson-Harmsworthexpeditionerna. Men det behövdes ytterligare blod och man importerade från Ryssland. Många av dessa svårköpta hundar gick åt i tragiska olyckor då det var ytterst svårt att få hem dem. Dessutom började de att försvinna i sitt hemland. 1927 gjordes de sista ryska importerna. Makarna Kilburn-Scott hade av en händelse långt tidigare hittat Antarctic Buck i Sydneys zoo, dit han skänktes efter Borchgrevenskexpeditionen och lyckades till slut få köpa honom. Han kom att bli rasens mest betydande hanhund trots att han bara hann avla några valpar.

I alla land där man berättar om originalimporterna framhålls alltid att det var snälla men vilde djur. Gamla ryssar kunde berätta i timmar om dessa hunders intelligens och pHittighet som klarat dem ur många spännande evenytyr. Eftersom hundarna i århundraden klarat av att göra sitt bästa till de stupade trots obekvämlighet, brist på mat och andra förfördenheter, beslöt man att avla på orginaltypen och ej förändra denna. W. Leavelin Puxley skriver i den första upplagan av "The Samoyde" att han är orolig för de Amerikanska hundarna då man i USA tagit fram alltför stora och tunga hundar, som knappast kunde dra. En av Puxleys egna uppfödningar hade exporterats till Canada där den drog ägaren och dennes son helt utan problem. Hunden var endast 50 cm hög! Man ska också akta sig för att sträva efter goda vinklar då detta visserligen ger en snabb hund med vackert steg, men den kan inte dra! (Sådana välvinklade djur häller inte att dra med). Gamla bilder visar bla. Kilburn-Scotts spann med Farninghamhundar och samojeder (engelskfödda) användes på 1930-talet under en polarexpedition.

Samojedhundarna finns inte längre kvar i sitt hemland Ryssland, där de en gång omhuldrats av den siste Tsaren som tom låtit sig fotograferas med hela sin familj och sin Elsklingssamojed. Han skänkte även hunder som kom att få betydelse för världssaveln.

forts. i nästa nummer

Ulrike Detzsky

ALASKAN MALAMUTE

Efter att ha läst Alaskan Malamutes rasrepresentants artiklar i de två senaste numren av Polarhunden känner vi att Jack Andersen inte får bli den enda informatören om vår ras.

Eftersom det tydligt råder en viss okunnighet om hur en Malamute bör se ut och hur stor den skall vara vill vi försöka reda ut vissa saker.

Som bekant har ingen av våra polarhundraser sitt ursprung i Sveriges skogar eller fjäll, utan är hitflyttade och har inte funnits här särskilt länge.

Ofta när man pratar om storleken på hundar får man veta att hunden väger si eller så mycket, men det är inget värt att prata om storleken. Hundens kan ju ha 10 kg övervikt utan att haesse eller matte vet om det, eller kanske vill de ha sin hand sådan. Storleken i sig är ganska ointressant så länge hunden är en bra dragare eller klövjare, men eftersom intresset för storleken verkar vara stort hos vissa personer bör man titta lite på hundens bakgrund.

Då ser man genast att det tex på Grönland finns (finns) två huvudtyper. Runt Thuledistriktet en stor tung och kraftig hund. Om man tänker på att man där har en årsnederbörd på under 100 mm, och följdskälten har mycket hårdpackad snö och mest is så är det inte svårt att förstå att man använder stora hundar. Färhållandet är ungefär det samma i Alaska.

Rasstandarden för Alaskan Malamute säger att mankhöjden för en hanhund skall vara 63,5 cm och vikten 38,5 kg, och för tikarna gäller 58,5 cm resp 34 kg, men med en särskild betoning på att hundens funktion som slädhund för tunga transporter måste sättas i absolut första hand.

Alaskan Malamute Club of America betonar också särskilt hundens funktion som en bra slädhund - proportioner och typ är viktigare än storleken.

Vi hoppas att malamuteägarna i Sverige är medvetna om att AM inte är någon "race-hund" som i unghet kan tävla med exempelvis huskies. Rasstandarden uttrycker klart och tydligt att AM är byggd för transporter av tung last. Men att vi i norden har hundar i 70 kg-klassen får helt stå för Jack Andersen (var han nu har hittat dem?)

Vad det gäller den seriösa aveln av AM kan man ifrågasätta en uppfödare i ett grannslott, som hade fyra kullar snötidigt på en och samma obeprävade hundhund, vilket senare gav tikar som i några fall endast var 55 cm i mankhöjd. (minimume).

I senaste numret av Polarhunden påstår Andersen att "inte alla hundar i landet som används i ovilan uppfyller kraven på en bra AM". Då det endast är vi och Håkan Nordberg i Boden, som fann upp AM i Sverige blev vi mycket överraskade över Jack Andersens mening och hur han kan yttra sig i denna sak, eftersom han endast sett två av de sju hundar som används i aveln i vårt land.

Att det allmänna omdömet om rasens dragduglighet skulle vara negativ måste bero på okunnigkeit eller på författade meningar, då rasen ännu inte varit representerad i Sverige längre tid än 5 år (den först kom till Sverige den 27 dec 1975) och vi alla har mycket kvar att lära os dessa individer.

Vi var ägare till den första hunden, som helt riktigt blev sjuk. Det beklagar vi mycket och saknaden efter honom är stor. Den dagen det är helt klart vad han led av kommer vi att redovisa det i Polarhunden, då forskning pågått några år vid Vet.högskolan i Oslo,

Alaskan Malamute Black Beauty och Jeremy V. Mount Kinley på en av vinternas Alvar-turer. Kodiac avlivades och obducerades. Så länge svaret inte finns tänker vi inte spekulera i detta.

När det gäller jaktinstinkten är det till fråga om disciplin, och om man vill ha hunden till jakt. Även hundens uppväxtmiljö påverkar givetvis jaktlusten. Vi upplever inte jaktlusten som något problem, då vi kan gå med våra hundar lösa i naturen året om. Men visst kan de jaga så länge de har ögonkontakt med ett flyende byte, men detta är helt naturligt för en hund, och alltså inget speciellt för AM.

Alla hundar i en kull blir inte bra draghundar, och vilka vet man inte förrän de är nära nog vuxna. Skulle då de hundar som inte blir toppdragare något berättigande? Och sällskapsbild behöver inte betyda att hunden ligger inne i stugvärmen, det är trögt att Jack har sådan erfarenhet av Alaskan Malamute. Ett aktivt uteliv fodrar en väderfålig hund. Varken vinter eller sommar är det trevligt med tre-fyra hundar inne i tältet.

Sällskapsbild kan innebära en kompis i alla väder för en friluftsmänniska!

Ulf och Birgitta Kronudd, Öland

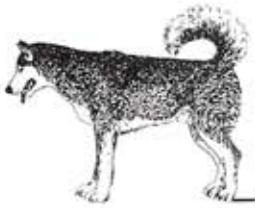
Reds. kommentar:

Alaskan Malamute är en så pass ny hund här i landet, och antalet individer är så litet att det är av yttersta väkt att Alaskan Malamute-ägarna verkligen håller ihop och enas om rasen och dess framtid i Sverige.

Ni om några har möjligheten att från början kartlägga och följa upp avelsmaterialet för att skapa en sund och stark ras, så vi hoppas att Malamute-ägarna enas och sluter upp kring ett rasråd.

OBSERVERA ATT MANUSSTOPP TILL NASTA NUMMER ÄR REDAN DEN 5 NOVEMBER.

SÄTT DIG DÄRFÖR NED OCH SKRIV IHOP NÅGOT OCH SKICKA TILL OSS.

SIBERIAN HUSKY

Börje Wilhelmsson, Marmorstigen 20,
196 33 Kungsängen. Tel 0758/ 756 35.

Hej! På årsmötet i Östersund blev jag vald till Huskyrepresentant. Det har tyvärr varit väldigt tyxt i Polarhundklubben från den förra Huskyrepresentanten de sista åren. Men jag hoppas kunna ändra på det. För att lyckas måste jag be Er Huskyfolk; Tala om vad Ni har på hjärtat. Det kan inte vara meningen att endast mina privata åsikter skall komma fram till styrelsen.

Det ringer valpspekulanter och frågar om hur våra Huskys är och var man kan få tag i en valp. Därzör, kärä upphödare och valpkullsägare, är jag mycket tacksam om när Ni har eller planerar en kull. Jag gör ingen gallring av vem som ska få köpa valp av vem, utan jag lämnar bara uppgifter om vilka valpar som finns till spekulanten. En valpelista tänker jag mig kunna uppräta, till intresse för Er som tänkt skaffa fler Huskys.

Till sist hoppas jag att Ni skickar in bidrag till denna sida. Tänk efter, visst har du varit med om något spännande, kul, lärorikt---tillsammans med dina hundar eller har du andra saker att skriva om som berör Siberian Husky så skriv ner det. Skicka gärna bilder eller teckningar.

Ha en skön höst och vinter önskar

Börje W

Börje klappar Arilla på Årsmötet i Öresund. Foto:Mikael Stålberg.

GÖRAN AHLSTRÖM, är en av veteranerna inom klubben och har hållit på med grönlandshundar i snart 20 år. Han var med och grundade "grönlandshundsklubben" som sedan blev SPHK, och har sittit med i styrelsen hela tiden.

Göran är veterinär till yrket och arbetar på Lantbruksuniversitet i Uppsala med främst hov- och klövfrågor hos storboskap men har ett naturligt specialintresse för hundar.

Göran värnar mest för polarhundarnas bruksgenskaper, och är motståndare till en utveckling som leder till snabbare och svagare hundar som kräver släta och väl-preparerade spår.

PARVOVIRUS AV GÖRAN AHLSTRÖM

Parvovirusdiarie' hos hundar, det som tidningarna kallar hundpest, finns nu över hela Sverige. Smittan förs lätt över mellan hundar som aldrig träffats. Knappast någon hundägare kan säkert räknas med att inte få sin hund smittad.

Det är mest för hunduppfödarna som sjukdomen kan bli ett stort problem eftersom det mestadels är hundar under 6 månader som sjukdomen är farlig för.

Aldre hundar har många gånger smittan utan att bli synbart sjuka. Andra gånger kan de bli väldigt slaka av vätskebrist och saltbalansstörningar, men de repar sig snabbt när kräkningar och diarré upphört.

Behandlingen av sjuka hundar med diarie' är som vanligt: tillämping till nästan vätska som kräkningarna medger. 9 gram kokosalt och 10-20 gram druvsocker per liter vatten är en bra blandning att ge. Corbopolbit är ett medel som stoppar diarréerna. Det kan man blanda i lite risvärling som sen blandas med lite foder. (sluta med blandningen när avföringen blivit normal, annars risk för förstopning)

Om hunden blir mycket matt är vätska direkt i blodet eller under huden en stor hjälp. Det kan en veterinär ge. Valpar bör alltid veterinärbehandlas.

Aven om hunden kan äta, bör den få endast flytande under ett par dyga. Sedan ger man i 3-4 dagar enbart kött ris med möjligen en liten smötmättis av kött eller det vanliga fodret. Börja med ungefär halva vanliga dagsvolymen uppdelad på flera mål.

Kom även ihåg att också POLARHUNDAR lätt blir nedkylda när vätskebalansen är i olag.

Det går inte säkert skilja Parvovirusdiarie' från andra diarrer' men det är genom laboratorieprov. Parvoviruset ger ofta häftigare kräkningar och smittanhetens är också större.

Det är angeläget att få en säker diagnos när valpkullar är drabbade. Under det sista halvåret har vi tydligent fått in nya glassar av viruset. Och nu har det som tidigare i andra länder uppträtt hjärtmuskeliskador på en del överlevande valpar. Dessa skador kan göra den uppväxta valpen helt oduglig. Valpar från sådana kullar bör EKG-underökas för att se om hjärtmuskeliska skott, om man inte föredrar att avlysa dem.

Vaccination av den vuxna hunden blir dels en fråga om risken att smitta överför till avelshundar och valpar, dels är det en fråga om att man riskerar att en sjukdom kommer olämpligt, t.ex under en fjälltur. Men naturlig smitta anses ge en längre immunitet än vaccination. Forts..Vänd!

Lantbruksstyrelsen har utfärdat följande rekommendationer när det gäller vaccinationer:

- 1/ Vaccination av valpar bör göras 1-2 veckor innan de lämnar uppfödaren och sen efter 4-5 veckor. Första vaccinationen bör alltså ske vid 6-7 veckors ålder. Vid stor infektionsrisk kan vaccinering göras tidigare med början redan vid 2-3 veckors ålder.
- 2/ Vaccination mot parvovirus kan göras samtidigt som vaccination mot valpsjuka och HCT. (vanligt dubbeltvaccin)
- 3/ Vaccinationen av vuxna hundar kan anses motiverad om de kommer att utsättas för uppenbar smittorisk som vid utställningar, inackorderingar och dylikt. Grundimmunisering bör då göras med 4-5 veckors vaccinationsintervall. Lämplig tidpunkt för en revaccination kan inte exakt anges men förslagsvis utförs den om mer än ett år har förflyttit sedan föregående vaccination.
- 3/ Tilar bör vaccineras före parning och kan även vaccineras under dräktigheten.

Bilden här till sidan 25 "Från Hundrets horisont".

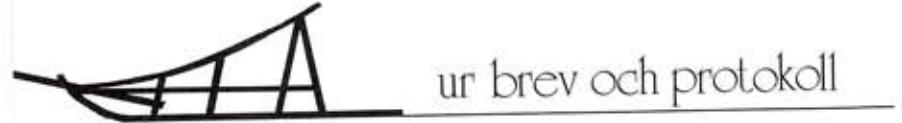
Uppe på krönet stannade dom och tittade "

Foto: Sören Norrby.

TILL SALU, HUNDSLÄDAR!

- SKIDOR I LAMELLIMMAD BJÖRK MED P-TEX BELÄG, JÄRNSKODDA MED 3x12 MM. BANDJÄRN,
- HANDTAG OCH BÅGE TILL LASTFLAKET I LAMELL-
IMMAD BJÖRK,
- I ÖVRIGT MASSIV BJÖRK.
- SLÄDEN ÄR TAPPAD OCH SAMMANFOGAD MED LÄDER-
REMMAR I 3x3 MM. GROMLEK.
- YTBEHANDLAD 3 GÅNGER MED BÄTLACK.

Pris 1200 KRONOR + FRAKT.
Lars-Åke Strömborg, Tel 0295/341 82.

ur brev och protokoll

Då är det sista sommarårsmötet och jubileumsutställningen ett soligt minne blott. Aldrig förr har ett årsmöte samlat så många och så bra hundar som i år. Aldrig tidigare har årsmötesförfarandlingarna löpt helt utan pinsamma personangrepp och andra trista inslag. Aldrig tidigare har vi varit så många i Svenska Polarhundklubben som nu och aldrig så många positiva och konstruktiva medlemmar.

Vi är nu många som ser framtiden med uppriktig, stimulerande glädje. Plats finns inte längre bland oss för skitsnackare och lögnare.

Endast ett par komiteeringsval gjordes på årsmitet. Samojedernas omtänksamma och nitiske raserepresentant under lång tid, Alf Johansson, ville av privata skäl inte kvarstå. I hans ställe valdes en pigg och framst tjej - Ulrika Dotzky - från Falun. Trots sin ungdom har Ulrika samlat på sig imponerande kunskaper om samojeder. Kunskaper som kommer att redovisas i bokform och förstas också i POLARRHUNDEN.

Vidare valde årsmitet en ny raserepresentant för Siberien Husky som ersättning för Eje Grumer, som inte visat något intresse för sin uppgift. I Grumers ställe valdes Birje Nilhelsson, matematiker och ägare till två huskies. Birje är verksam i ett stort dataföretag så vi kanske kan dra nytta av hans kunskaper i dataprogrammering när det gäller att planera avelsprogram för våra raser.

Eftersom det här numret är överfullt av material redan på planeringsstadier hoppas jag över notiser ur Svenska Kennelklubbens protokoll.

Det stora dragen för verksamhetaprogrammet 1982 är redan klara. Vinterårsmitet blir i Orsa den 30 och 31 januari, Svenska mästerskapen för polarhundar den 26-28 feb, arrangerat av våra skickliga hundköpare i övre Norrländsdistriktet. Nordiska mästerskaps-tävlingar för polart hundar arrangeras i Härja i Hälsingland (officiell tävling) med Janne Gustavsson som spärbas, Ingrid Hansson som tävlingsledare och med SPHK:s runda skräderare som spekter.

Björn Tällberg

Robert Holstad från Gällivare demonstrerade hur man kör stor spann och hur man har disciplin på hundarna.

Foto: Mikael Stålberg.

Ett bra hel-foder till marknadens bästa pris

INNEHÅLL

Spannmål, ångkokt och preparerad
Köttmjöl
Extraherat fiskmjöl
Rostad sojamjöl
Torkad skummjöl
Bryggerijäst
Vitaminer och mineralämnen

UTFOODRINGSANVISNING

Hundens vikt	
under 10 kg	150–200 gr per dag
10 kg	200–300 gr per dag
15	250–350 gr per dag
20 "	300–400 gr per dag
25 "	350–450 gr per dag
30 "	400–500 gr per dag

ANALYS

Råprotein	21,5%
Smältbart råprotein	17,5%
Råfett	5,0%
Växtråd	4,0%
Vatten	11,0%
Kalcium	1,8%
Fosfor	1,2%
Energiinnehåll: omsättningsb., kg-kalorier pr. 100 g	350

F:a SVEAFODER

Box 1810 (Törngatan 1–3)
701 18 ÖREBRO
Tel. 019-12 45 25

PRIMUS HUNDFODER

från dundrets horisont

"Vi har till mål de ting som ej synas". Dessa visdomsord fick jag en gång av min konfirmationspräst. Han var rund som en ost med känsla för det bevingade. Ty viast är det visdomsord: att kunna fördra problemen som ligger framför en för ett mål som man inte anar. Det är en mycket svårt konst, att inte kräva besked och resultat på stunden. Det finns en klassisk (och sann!) historia om detta som jag måste berätta för er.

Scenen är en lantbruksskola i södra Sverige. Skolan är 2-årig med intagning i januari. I dena skola finns en gammal lärarinna härskande som flinta och envin. Nybörjarna fick alltid utfodra djuren. Den gamla dammen tvingade eleverna att ha ljudillustrationer när de matade ankor, häns och grisar. När man kom till unckornas bås, fick eleverna skriva "ank, ank, ank" och slänga ut maten - (gås, gås, gås hos qissen osv.).

Eleverna vågade inte trotsa sin plågoande utan fann sig i bildrekkursarnas retfulla blickar. Så gick vären och djuren släpptes ut i det fria - en enda stor snaltrande hög. "Gå ut och mata anckorna" sade den gamla lärarinna. "I den där högen! Det är omöjligt" svärade de stackars eleverna. "Ut" vrålade den gamla dammen, in skara betryckta flickor ställde sig vid stängslet och vrålade "ank, ank, ank" (det kom automatiskt numera) - och se, mot dem kom skocken ankor förväntansfulla och hungriga! Varken häns eller gris reagerade! Och nästa år skulle de nu invigda förstakursarna hålla tyst och låta nästa årgång nybörjare gå samma väg mot samma jaha-upplevelse.

Jag har själv befunnit mig i samma dilemma. Min första hund motsvarade alla mina förväntningar, och blev alltså min referensram på hur en hund är och skall vara. Stackars Nalle som kom tvåa. På honom låg alla förväntningar och drömmar, som Peary frammarat. Den första långturen (skildrad i Po larhunden maj 1980 "En polarhunds dagbok") måste ha varit en mardröm för numer två. Sista sträckan packades han ner i slädén. Det krävde mycket för att resa sig efter en sådan nesa.

I sommar gjorde han det. Under en lång blått fjällvandring med lerigt underlag bar han de tyngsta klövjeväskorna. Lugn och med en till synes självklar säkerhet gick han där nummer två.

Jag har ett väldigt fint minne av dem vid passpunktens ned till Ladjavagge (ovanför Ladjopattra). Vi hade stretat uppför ganska länge i en pinande vind. Hundarna låg före oss.

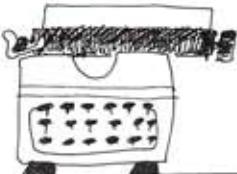
Plötsligt med utsikten mot Liddopakte satte dom sig ned bredvid varandra och tittade och väntade. Han skulle ju inte påskynda djur mänskliga egenskaper, men nog sågdom ut som två gamla kompisar på en fjälltur. Trots att vi hade 15 km kvar till Kebne kändes det som om vi redan hade nått målet.

Söter Notaby

Se bild på sidan 22.

"sista sträckan packades han ner i slädén" Foto: Anita Sandlund.

insändare

KONTRAKT VID KÖP AV HUND!

I den svenska hundvärlden har debatten den senaste tiden mycket rört sig om olika kontrakt former vid köp av hund.

Det förekommer många olika typer av kontrakt där köparen binds upp av olika förbehåll i hundens användning och även vitesbelopp nämns i vissa kontrakt.

Sanningen är att Konsumentkäglagen gäller vid hundförsäljningen, och att eventuella klausuler i ett kontrakt som står i strid med denna lag i princip är ogiltiga.

Svenska Kennelklubben har tagit fram ett standardkontrakt för hundförsäljning och detta bör användas även inom Polarhundklubben.

Är du drabbat av kontrakt med speciella klausuler, hör av dig till mig om du behöver hjälp!

Jack Andersen

SE UPP FÖR HÖJDEN PÅ SAMOJEDEN!

Nu har vi slutligen efter ändlösa diskussioner fått en monkhöjd i standarden för Samojeden, som de allra flesta är nöjda med och godtar.

Därför är det bedrägligt när domaren i Moss den 14 Juni under sin öppna bedömning ger uttryck för att de idealstora hundarna är för stora!

Han uttalade det om exempelvis en hanne på 57 cm och en tik på 53 cm. (hundar som i vuxen ålder tidigare är mätta till omvänt höjder av flera olika domare) Dagens absolut största Samojed för sitt kön var en tik på 54 cm. Hon fick också anmärkning på att hon var för stor.

Idealhöjden på en Samojed är 53 ± 3 cm på tikar och 57 ± 3 cm på hanner. Har icke domaren Kunskup om standarden eller vägrar han att döma efter den och följer sitt eget huvud? Gäller det sistnämnda förhållandet skall han låta bli att döma rasen både för sin egen och inte minst för rasens framtida skull. Det finns mätsickor att ta till om domaren är osäkra. Att bruka den är inget osäkerhetstecken, tvärt om, ty många hundar kan vara byggda så att deras former bedrar. Några kan vara större än vad de ser ut och tvärtom. Det inser de flesta mäniskor.

I Moss fanns bland Samojedikorna i öppen klass, hundar mellan 48 och 53 cm. Är det då för mycket begärt att domaren mäter största och minsta hund.

Den största grunden för min kraftiga reaktion är att det fanns två domarelever i ringen. Jag hoppas att de sitter inne med så mycket kunskaper att de ej låter sig förleda. Som känt ärkandensare, knolika uppfattningar, om det sesta och det är också lovligt att ha allrahelst när standarden är vagt skriven. Men inte då det gäller höjden på Samojeden, den är fastställd som ovan nämns och det kan inte få vara en uppfattningssak från domaren.

Jag önskar dig VÄLKOMMEN åter i ringen, domare, men tag med dig mätsickan och använd den!

Astri Engen Etlandsson

"YLANDE HUNDAR STÖR HEMFRIDEN!"

Under den senaste tiden har det genom insändare i pressen riktats en mängd klagomål mot hundhållningen, mest i Malmfälten och kanske främst mot Polarhundägare. Är förhållandet likadant längre ner i landet? Spannkörning har blivit populärt, men anhopningen av större antal hundar tycks skapa problem för en del näroende grannar. I Kirunatrakten har ex. en spannkörare anmodats av hälsovårdsnämnden att riva sin hundgård. Vedervänderande hundägare har därför ingen annan möjlighet att ha hundar än att flytta.

Jag citerar en del utdrag från insändare och artiklar:

YLANDE HUNDAR STÖR HEMFRIDEN (Norrländska Socialdemokraten i Maj)

Har det blivit status att ha hundar i Sverige?

Är Kiruna kommun och hälsovårdsnämnd lika handlingsförlamade som Sveriges regering?

"Vi villaägare har tre hundgårdar här omkring oss, med ca. 25 ylända hundar, dag och natt. Måste vi verkligen tolerera detta?

En person har en hundgård i skogen, själv bor han i samhället. Han hör ju inte sina hundars ylända. Sen finns det två till som har yländar och flera av annan ras också. Nej skicka hundgårdägarna och hundarna till Grönland. Det är ju där de hör hemma.

HÄR ÄR HUNDARNA ETT SVART PROBLEM (15 mm rubrikbokstäver i NSD i Augusti)

Gällivare kommun har hundproblem. Det märks bland annat på hälsovårdsnämndens dagordningar. När nämnden sammträder nästa gång, handlar närapå hälften av frågorna om hundar.

Det finns hundläger som rastar sina hundar inne i bostadsområden. Många har också klagat på att deras nattsmöbler lidande av skällande, ylända hundar.

Hälsovårdsnämnden har därför vidtagit vissa åtgärder, bl.a. kontaktat hundklubbarna och informerat dem.

Nämnden har också drivit en informationskampanj för att föra ut att hundägare måste ha dispens om de har hundgård i tätort.

Kravet som hälsovårdsnämnden därför ställer är att hundarna ska hållas inombur om natten att de ska skötas väl och att det inte får vara mer än två hundar i varje hundgård.

Vi har velat maximera antalet hundar i tätorten, förklarar ordförande i hälsovårdsnämnden, Kerstin Pettersson. Hon anser att problemet med hundarna snabbt måste löjas.

Hälsovårdsnämnden vill kunna kontrollera hundarna i kommunen, vet att de flesta av länsens kommuner har liknande problem.

Vi har skrivit till länsavdelningen av Kommunförbundet för att få till stånd ett likartat bedömningsätt i hela Norrbotten.

Det är inte bara grannerna som klagar - även ute på fjället uppstår problem.

SVÄRT SAMMAS I FJÄLLSTUGOR (ort NSD - maj)

Mäniskor och hundar klarar inte av att samsas om utrymmena i stugor uppe på fjället. Problemet med att hundar tar upp kojplatser för mäniskor och föröreningar omgivningarna runt stugor är värre i år än tidigare. Orsaken är att draghundarnas popularitet ökat oerhört i år, säger Lennart Lindblom hos polisen i Kiruna.

Länspolischef Gunnar Isberg var ute på fjället i påskas. I Allesjaure träffade han på stugvärdar som menade att något måste göras åt saken. - För om åren har skotrar varit det stora problemet. I år är det dags för hundproblem, menar Isberg. Vänd!

Problem: Far upp kojplatser, allergiker klarar inte av att bo i stugorna.
Föreröringar - det förekommer att hundarna rastas vid stugorna och att man inte kan hämta snö på grund av hundträcken. Länspolischef Isberg framförde dessa klagomål till hälsovårdsnämnden i Kiruna.

Hälsovårdsnämnden har behandlat ärendet. Man beslutade att ta upp problemet i samband med länsstyrelsen och SIF.

Chefen för Kebnekajse turiststation, Gert Fischer, tycker inte att det är allt för stora problem. De flesta hundkörare sköter sig mycket bra. En del skulle naturligtvis kunna sköta sig bättre bara de tänkte sig för lite menar han. Gert Fischer menar att det kan bli problem med föreröringar, och därför borde hundägarna koppla sina hundar (polarhundarna) längre bort från stugor och gängvägar.

Hundklubben Malmen har i skrivelse gett förslag på bland annat att vissa rum i stugorna ska vara för icke hundägare. Vissa områden kring stugorna enbart att rasta hundarna på.

Slut på citat

Domänverkets ledning har, efter vinternas "härjningar" i och kring stugorna på Padjelanta-leden satt hundförbud i de flesta av stugorna. Nu är det inte enbart polarhundarna som är utsatta för de negativa områdena, men de (läggaren) är tyvärr inte helt utan skuld. Här har hundarna uppkopplade på lina - och helst bör man ju ha dem en bra bit ifrån stugan - så kan man ju rimligen vid uppdropp skotta ihop "bojsen" i en enda hög, och kanske försäga det till en plats med mindre insyn. Dessvärre är det nä, att en del helt enkelt "skiter i" att göra rent efter sina hundar. Även om dessa alarvpellar är i en minoritet, så för alla andra kläda skott för kvävelämnade torrhögar.

En sak som förvånar mig är: Att en del polarhundägare inte lägger ner något som helst arbete "i fostran" att få sina hundar att "hålla tyxt". Det är fullt förklarligt att att det vid en samling av ett större antal hundar från en början blir lite extra ljudytringar - men efterhand bör man genom tillslagelse (om så behövs "ta i på skarpen") få sina hundar att lugna ner sig - inte minst nattetid.

En ovillkorlig tytnad är en utopi och inte heller meningen att begära. Hundarna ska givetvis få ha sina liva-glädjejutter - men inom rimliga gränser. År man långt från bebyggelse tycker jag själv att "ett litet yl" som skär tytnaden i vinternatten enbart är tjuvärt - och kommer det inte något så blir man nästan besvikem. Hundar som däremot "håller igång" dygnet om, som regel utan minsta ingripande från hussa och matte är en stygge, och bor det då dessutom folk i grannskopet kan man begripa att de blir minst sagt förbannade över att få sin nättanden störd.

I USA låter en del hundkörare skära av stämbonden, så att endast en liten väsningshörs. Det tycker jag är grymt, och ett handlingsätt som strider mot det naturliga. En "stum" hund skulle jag aldrig kunna tänka mig, men vil att polarhundägarna genom bättre fostran får våra hundar mer anpassade till omgivningen än vad som nu är fallet.

Vad det påller hundgård har själv sin hundgård utanför själva staden, och med undantag från något enstaka yl och lite liv vid utfodringen, är det i stort sätt tyxt.

Tycket på oss hundägare och då inte minst på polarhundägarna har börjat härdna alltmer. Som framgått av insändarna kräver "klagokören" att myndigheterna ska skydda hundhandling. En del kritik torde säkerligen vara helt befogad. Dey finns dock notoriska hundhatar och "djurvänner" som ideligen bombarderar massmedia och myndighetspersoner med sina klagomål - som för oss hundägare kan tyckas bagatellartade.

Om inte vi polarhundägare strävar efter att ha en hundhållning som på minsta sätt möjligt sätt kan störa "icke-hundägare", varé sig det gäller hundar i hundgård eller ute på turkörsning - kommer resultatet att bli att myndigheterna lagstiftningsvägen helt omöjliggör hundhållning i tätort.

Då kommer det inte att finnas något annat val för de som vill fortsätta med hundkörsning, att flutta ut "mitt i skogen" - eller i värska fall som framgick av en insändare: "Flytta till Grönland", ty det var ju där "vi" hörde hemma.

Ake Kristedal, Boden

SAMOJED SOM SLÄDHUND.

Av Taisto Thorneus

När jag började köra nome med mina Samojeder tillstommades med Grönlandare var det många som frågade mig varför jag hade Samojed norr draghund. Det är ju inte märkligt med såna frågor från Polarhundafolk närt till och med Samojedägare ställer samma fråga. Det är bara att läsa olika artiklar i SAMOJEDEN, Samojedägarnas egen tidning för att konstatera detta.

Bland annat står det i en artikel, skriven av en Samojedägare som själv körde nome: "Vidare glädjer jag mig åt att man inser att man tävlar Samojeder es mellan. Samojeden är helt enkelt inte lika snabb som t.ex. Siberian Huskey."

Han man den inställningen är det givet att Samojeden inte kan utvecklas som tillräcklig varken kvalitativt eller kvantitativt. Jag anser att Samojeden, om den är välbyggd och vältränad, väl kan mäta sig med andra Polarhundar. Detta under vissa förutsättningar. I smä spann, även på kortare distanser, men framför allt i långlopp och då även i stora spann. Det är då och först då som de polars egenskaperna kommer till sin rätt. En riktigt byggd Samojed och vältränad komponeras sin något lägre toppfart med att kunna arbeta längre tid nära sitt maximum än andra hundar som jag kör. Dessutom kräver Samojeden mindre föda under långa, hårdta körsningar än vad andra Polarhundar kräver.

Ceb i Juli 1981.

Detta är egenskaper som jag anser vara mycket värdefulla, särskilt när man är ute på en lång fjälltur, eller kör ett långlopp. Nu vill jag påslängta att det är inte bara att ta vilken Samojed som helst och träna den och få en slädhund. Jag anser att Samojeden är den polarhund som har den klart högsta procenten "odugliga" individer av alla polarhundraserna. Varför? Jo, jag tror att det beror på att Samojeden i flera tiotal generationer är avlade som sällskaps och utställningshund efter en rasstandard som jag anser vara felaktig! Fösts..Värd!

DEL 2

Bara för att spänna förväntningarna till det yttersta skrev jag inte färdigt det här avsnittet till förra numret. Men här har ni nu fortsättningen:

Det här handlar om dragträningen. Härmarksträning är numera för min del cykeltolkning. Den ger ett dragmotstånd som mest liknar vinterkörsning. Men det krävs glest trafikerade vägar eller allra helst bommades skogsbilvägar.

Eftersom mina hundar går av vägen på höger sida och stannar på kommandot: "I diket!" kan jag utnyttja även glest trafikerade allmänvägar. Den mörka delen av dygnet så varnar strålkastarskenet i god tid när en bil är på väg.

Det sätt på vilket jag lär in detta kommando är att under inbromsning svänga av vägen. Centrifugalkraften ger hundarna en anvisning om innebörden av kommandot.

När detta är inlärt kan man stanna kvar med cykeln på vägkanten. Som anspänning på hundarna har jag nemesole och ganska lång linna. För att minska risken att få linan i framhjulet när hundarna snaktar in är att sätta en expandert parallell med en slinga av linan. Vid tungt motstånd ska slingan vara sträckt. Hundarna drar effektivast med stum linna. En oglä i linans ände trär jag över styrets mittpunkt. Det går att ordna snabbutlösningar om något händer, men det har jag hittills inte saknat.

Den största nackdelen med den här träningen är att man inte får någon träning själv. Man blir lättare frusen i fortvinden än vad man kan tro. Sin egen konditionsträning får man ordna på ett annat sätt.

Foto: Åsa Lindkvist.

Fotots...Vänd!

Unghunden, en Grönlandare, sätter jag för vid ca ett halvt års ålder. Tidpunkten avgörs huruvida hunden har utvecklat sig till att röra sig balanserat i snabbt trav och galopp. Dva stegegen är lika långa under längre sträckor och följer fasta mönster.

Om man har flera hundar är det viktigt att placera dem och särskilt unghunden i ordning efter sitt temperament och sin status så att de vägar dra för fullt.

När unghunden drar entusiastiskt och har skaffat sig grundkondition får den dra ensam då och då för att den inte skall lära sig att lita på de andras styrka i uppförsluckar.

Någon kompis bör till att börja med köra före med cykel, helst med en annan hund. En Grönlandstik kan vuxen och fullträmad dra en nedelvenske uppför en ganska rejäl backe utan hjälp. Det finns med cykeltolkning är att man omörkligt kan avlästa hunden

Dessa bredbröstad och kobenta Champions med sitt underhudsfett glödande i vägor längs kroppen när de försöker springa är givetvis chanslösa mot vilken ordinär Husky eller Grönlandare som helst.

För att få fram fler Samojeder lämpade till det som de är till för, att dra, krävs noggrant urval i aveln. Prestationsprov som sällar bort "odugliga" och mycket träning och tävling i hård konkurrens!

Visst är det roligt att tävla mot andra Samojeder, men för att utveckla rasen så behövs det konkurrensen av andra Polarhundar. Att köra sina Samojeder i blandspann med Grönlandare och Huskys ger snabba förbättringar hos Samojeden. Pröva får du se!

Av mina tre Samojeder har jag tävlat med Chaplin och Ceb hela förra vintern. B.l.a., i Nordic maraton, nome. Min tik, Mimmi(explorers Pan Amric Star) inte ännu nått den klassen att jag kunnat ställa upp med henne. Men hon har gjort stora framstep sen jag köpte henne i Mars -81. Ceb anser jag vara den mest välbyggda som jag någonsin sett. Nå lite högre kunde han vara, (nu 54 cm) men han kompenseras detta med en vilja och ut-hållighet som jag aldrig sett hos någon annan hund!

Om några år hoppas jag ha ett helt spann med avkommor efter Chaplin och Ceb och jag framför allt att ställa upp i långlopp. Mina hundar bor ute året om och trivas utmärkt i -40°C som vi ibland kan ha här en mil utanför Kiruna och snötillgången är säkert bättre än för de flesta.

Dessa rader innehåller min personliga syn på Samojeden och grundas av mina erfarenheter, vilket som ni ser avviker från den gängse uppfattning som är utbredd hos såväl Samojedhundägare och andra Polarhundägare.

HUNDEN SOM DRAGARE:

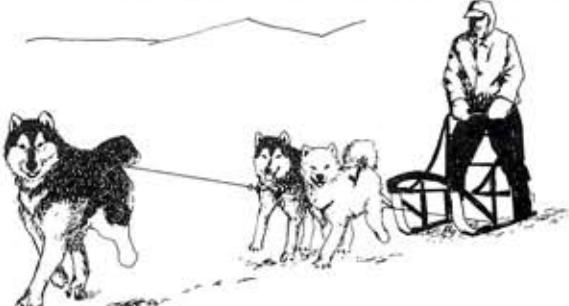
Hundledning för nybörjare, så heter ett häfte som utgavs 1933. Ur det häftet har jag saxat följande:

I utförsbackar med lös, djup snö är bästa metoden, att hunden får gå fri från kälken, som föres utför av en skidlöpare. I Finland åro hundarna ofta dresserade att taga plats på hundfäraren rygg under en dylik utförsfärd. Skidspåret bör icke längre sträckor läggas på skrä i backarna. Dessa böra i regel tagas rätt uppifrån och ned.

Alltså, bind fast Er i skacklarna, sätt hunden på ryggen, och stå på utför.

Lvcka till!

Ragnat Lindberg.

Teknring av Lars Holm.

i uppförslag kan genom att trampa försiktigt så att inte hunden märker att den får hjälp.

Allteftersom dragtekniken och styrkan förbättras minskas hjälpen. När man kommit längre i arbetet kör man hunden helt ensam ibland så att den lär sig att dra självständigt.

Av kommandon är STANNA viktigast. Lätt att lära genom bromsen. HÖGER och VÖNSTER i VARJE vägskäl och skygger munnen med handen åt rätt håll. Släpp aldrig hunden till att gå åt fel håll, bromsa helt i värsta fall. Vid önskad fartökning "tch-tch-" och "hugg i" när det tar emot i uppförslag.

På snö är det nomekörning iniga vägar och spår som ställer utegär somma krav som cykeltolkningen, fast det mindre motståndet ger oftast högre fart än vad cykel-tolkningen ger.

I Nordiskt körning håller jag ner fartern genom att köra i knepigt kuperad terräng och en del i lössnö. Draglasten får avgröva svårighetsgraden för umhunden. Jag växlar ofta mellan en och flerspann. Det är mycket svårare att kontrollera hur mycket hunden drar i ett flerspann med skakeln. Det blir annars lätt så att endast en hund i spannet rycker loss från stillastående och segstrar över de värsta knickarna. Genom att stegega lasten, men aldrig begjuta utöver förmåga som t.ex kommandera "Hugg i" när skakeln sitter i en stubbe, bygger man upp hundens teknik och självförtroende. Hundens kommer att våga utnyttja hela sin styrka effektivt vid behov. Den står inte bara och hoppar och gnäller.

Kom ihåg att blötsnö på och framför pulken ökar motståndet otroligt. Håll helst umhunden på uppkörda spår nådana dagar.

Att jag går före som ett moraliskt stöd de första körningarna och ibland när det är särskilt motigt minskar inte framstånden, åtminstone inte hos mina Grönlandare.

Jag har oftast ganska tung last. Betydligt mer än tävlinglast när jag kör pulka med fullträna hundar. Nomekörningen är röra avkopplingen.

Om jag skulle börja unghundens första dragträning på snö, vilket jag hittills inte gjort med den här "metoden" skulle jag nog körta enbart Nome en period i början.

Före ett års ålder är det nog bäst att bara köra varannan dag, även vintertid om underlaget är mindre slitande. Dragliven uppråras. Då syns eventuell slitet tydligare än vid körning varje dag. Så ett par uppreppningar från tidigare:

Om man besväras sig genom att studera sin hunds rörelser dagligen kan man ta risken med tidig träning men även använda sig av fördelarna med denne träningen.

Det här ovan beskrivna motsvarar de krav jag ställer på mina hundar och är anpassade efter mina hemmeförhållanden. Alla Ni som provat på lite med hundträning, nu är det er tur att att skriva lite om era träningmetoder. Det behöver ju inte nävdväntigtvis vara så utrymmeskrävande och pretentiöst som det här. "Det här med cykeltörning är helkanst, jag har provat på. I stället gör jag så här.....etc etc....."

Dela med er av erfarenheter till nya och såväl gamla medlemmar. Det är mycket detta POLARHUNDEN är till för.

Göran Ahlström.

INFÖR TÄVLINGSSÄSONGEN:

Nordiskt klubbmästerskap för Polarhundar, anordnas som bekant av SPHK den 19-21 Mars 1982.

Den 19 Mars körs nome--alla klasser samt nordiskt 1-spann herrar. Den 20 Mars körs nome--alla klasser samt nordiskt damer och på Söndagen den 20 Mars avslutas tävlingarna med nordiskt herrar 2+3-flerspann.

Liksom 1979 kommer vi att hålla till i Harsa på Harsagården, en välkänd träningsplats för den svenska skidelen. Många draghundstävlingar, stora och små har tidigare anordnats där. Bl.a. 2 Nordiska Mästerskap för brukshundar samt inte minst "vårt eget" Nordiska Mästerskap som fick mycket fin kritik av de tävlade.

På Harsagården finns 14 rum samt flera stugor, allt står till SPHK:s förfogande. Priset är ännu inte klart men det kommer att neddelas i nästa nummer av PPLARHUNDEN tillsammans med inbjudan till Nordiska Mästerskapet.

Ingrid Hans, tävlingssekreterare.

DOGGY MALET ÄR HÄR

Lättare för dig att servera.
Smakligare för din hund.

FINNS ÄVEN I 5 & 15KGs
EKONOMIFÖRPACKNING

DOGGY-FODER AB, 447 00 Värgård

Helfoder med all näring en vuxen hund behöver. Lätt att blanda. Grovmalet och smakligt. Utan konserverings- och färgämnen. 1kg

UTSTÄLLNING I ALVKARLEBY 16 - 17 MAJ

Till denna polarhundstämma hade vi näjet att se Eva Ekström från Finland som domare. Hon är själv uppfödare och "köpare" av Siberian Husky.

Gott om tid ägnade hon varje hund, och speciellt lördagens lilla specialitet, bedömningsrunden, gavs stort utrymme. Eva gick igenom vad hon tittar på när hon bedömer en hund. En del hundar av olika raser jämfördes med avseende på vinkelar, längd på överarm och underarm, steglängd och rörelser.

Publiken fick göra egna bedöningar och försöka se varför hundarna rörde sig olika. Insatt i sitt praktiska sammanhang, dvs. dragarbete och svel fick även exteriörbedömningen ett riktigt värde.

"Stora utställningen" hade samlat 34 hundar. En liten senstation får man väl kalla unga husky-tiken Unisakes Luuk, som från ungundskalas travade fram och blev bästa tik och BIR. Certifikat också alltså. BIR blev Heidburghs Excellent Eyes.

Hunddominans var det också i Samojed och Grönlandarringarna. BIR bland Samojederna blev Explorers Mata Topa och bland Grönlandarna pampiga Stalos Le som senare blev korad till "Bästa Polarhund".

Resultat i sammandrag:

GRÖNLANDSHUND hundhundar

- 1 Stalos Le, äg. Per Litsander, Örebro BIR Cert
- 2 Toke äg Göran Ahlström, Brunnah
- 3 Carras äg. Ingrid Hans Siljansnäs

tikar

1. Iajiga äg. Per Litsander Örebro, BIM Cert
2. Stalos Varga, äg. Mats Jansson, Järnlåsa CK
3. Dancha, äg. Per Litsander, Örebro

SAMOJED hundhundar

1. Explorers Mata Topa, äg Hans Bergendahl, Köping BIR Cert
2. Ivan I, äg J. Pettersson, Söderfors, CK
3. Darius Nalle, äg Hans Bergendahl, Köping

tikar

1. Gatuska, äg L Carlsson, Stora Skedvi, BIM Cert

SIBERIAN HUSKY hundhundar

1. SUOH Heidburghs Excellent Eyes, äg. K o L Gustavsson, Insjön BIR CK
2. Heideburghs Evil Eyes, äg. I Sandberg, Långmyrtan

tikar

1. Unisakes Luuk, äg. Nils Hjelm, Ilsbo BIM Cert
2. Jonesite, äg. K o L Gustavsson, Insjön
3. Komsks Seila, äg I Fånelund L jussie

HJÄLP OSS ATT UPPRÄTTA EN FÄRDLEDARFÖRTECKNING!

Ni som är intresserade av att ställa upp som färdledare i SPHK:s regi, gäller sommar som vinter, hör av er till oss, så vi får en uppfattning om hur många som är villiga att vara färdledare.

Även ni som sökner färdledarutbildning kan höra av er, så vi ser hur stort intresset är för att dra igång nya kurser. (gäller också sommar-och vinterkurser)

Skriv eller ring till: Erik Berg, Bästhult, PI 516, 713 00 NORRA tel 0578/50 250 eller Per Litsander, Solliden Gräveby, 705 90 ÖREBRO, 019/24 30 78

FJÄLLDRAGET FÖR TJUGONDE GANGEN

Den 23-25 April 1981

Kjell Eriksson, Koskullskulle och Bengt Jukka Hakka var bästa brukshundsspann totalt. Med hundarna s.v. Kijunsuon Uvelo, Kijunsuon Huskykajase, Kijunsuon Nokko och Kijunson Neva.
Foto: Maj-Britt Ingå.

Årets fjälldrag gick fort på mestadelen hårda spår och ofta mycket intigo södorna vilket gör att tiderna blev mycket bra. Efterom det var jubileumsår så fanns det ett stort antal spann anmälda varav ca. sju tio gjennoförde loppet. Totalsegrade gjorde som vanligt vorstehspannen, men bästa polarnspannet, tills i bildtexten, blev totalt elva. En bra prestation.

Rudiger Kasche.

RESULTAT: (med avstånd i timmar till totalsegraren)

Flerspann, övriga raser:

- 1/ Bengt Jukka-Kjell Eriksson, Neva,Nokko,Kajase och Uvelo, Siberian Husky. 1.29,12
Hakka/Koskullskulle
- 2/ Anders Larsson--Peter Palo, Pirok,Kimok,Cito,Noko,Burja,Frosty och Chimo. 2.58,17
Grönlandare, från Boden/Kiruna,
- 3/ Ake Kristerdal-Gösta Blomqvist, Porri,Tarrisk,Iruq,Auya och Siku. Sib. Husky. 5.15,12
Boden.
- 4/ Urban Erixon--Gustav Rinnbäck, Bunku, Nikka(grönl). Zack,(siberian husky) 3.35,56,
- 5/ Anders Andersson--Torbjörn Johansson,Tanya,Frosty och Iitta. Siberian H. 3.45,12
- 6/ Helen Andersson--Anette Lundström, Uhlan(Grönl)teri och Iaiga.Siberian H. 4.03,29
- 7/ Ulf Wikström--Svante Lindberg,Poggo,Akita,(Siberian H)Nunivik(Ainuken H) 4.19,23
- 9/ Per Hedlund--Tage Häggom, Laika,Blue Eyes,Punko och Pedak(Siberian Husky) 7.27,45

Forts...Vänd f

Forts. Fjälldraget...

12/ Alf Persson--Fred Nordström, Jakko,Siku,Umiak och Itok(Siberian Husky) 8.09,25

Tvåsporn i övriga raser:

7/ Lars Grimborg-Rudiger Kasche, Boletus och Bolak(Siberian Husky) 4.15,47

GALLIVAREUTSTÄLLNINGEN

Den 14 Juni 1981.

Sainuk med ägare Thomas Krainer, v.I.R.-Grönlandare och S.I.S-?::a. Foton: Maj-Britt I. b.I.R-Siberian Husky.

Tanja med ägare Anders Andersson Valpklass B.I.R.-Polarhundar, Hundar: Akit e Angir och Heidiburgs Divas. Siberian Husky.

Ägare: Carina Mickelson, Malmberget.

Grönlandshundar B.I.R. 1,1,hp och cert. Hund: Sainuk e Blålandets Baffin och Muuro-Akan + B.I.5:2 Kajolak. Ägare: Thomas Krainer, Koskullskulle.

B.I.H. 1,1,hp och cert.lik: Stalos Winnie e Stalos Tor och Black & White.

Ägare: Helene Andersson Kalix.

Siberian Husky B.I.R.1,1,hp,cert.lik: Tanja e Komoko Spitz och Fremind Chakva.Ägare: Anders Andersson, Koskullskulle.

1,2, 2-Btkl. lik: Nijinuon Uivelo e Alaskan Victor of Anadyr och Nijinuon Huskykjase. Ägare: Kjell Eriksson och Eva Andersson, Koskullskulle.

ur dagboken

LENNART PERSSON, är skegvaktare och bor i Hede i "Härliga Häggedalen". Han har två Grönlandare och en Gordonsetter, samt ett antal "väktningar" som resultat av den fente "motionsrundan"

NAGRA REFLEKTIONER KRING TUNAS FJÄRDE "MOTIONSRUNDA" AV LENNART PERSSON

Så har då rosan slagit ut i den nedre delen av Tunas bakre region. Vart hon än går har hon minst en lång tunga slickande därbak och får verkligen god hjälp med att hålla sig ren. Här och var borrar den lediga hundunden ner sin nos i buken, där Tuna råkat släppa en dropp. År är det ingen fara för parning, eftersom den hund som försöker sig på en uppstigning får det hett om öronen.

Det börjar närmast sig läge nu, för Assa - den yngsta hanhunden - har slutat sätta och stör friden med sitt högljudda jämmer. Vidare har Tuna visat sina känslor för Gordon, den äldsta hanhunden, och ställer upp sig och viskar svansen åt sidan snötidigt, som hon synbart tar spjärn.

Båda hanhundarna slickar ikapp men Assa är betant på gräten. Hon tar ett studigt grepp i Tunas nacke, kliver upp med frambenen runt aktern och börjar träna för glatt livet. Tuna verkarrivis i situationen, men så repar jag Gordon nu, varpå Gordon går en bit åt sidan för att titta på aktörerna. Tuna märker först nu vem som "står på" och hon snor runt och ger Assa ett hugg så hon tjuter högt. Tydligen tillåts inte Assa träna på sin myster.

Gordon får dock inte vilket dock inte hund gillar för det skall inte bli några valpar. Gordon är mycket disciplinerad och kliver upp när hundet sätger ifrån, än så länge, men Tuna börjar nu komma i topform och ger ifrån sig underligen listen och uppför sig oroligt. Så i mörke var nog sista gången här en Lid som hundarna får rasa ut fritt på ängens och rasta tillsammans.

Varje hundigare som har flera hundar av olika kön vet väl hur det härter när det börjar " bli läge". Den ens tjuter värre än den andre som överrösttar den tredje osv. Ett bra sätt att få bakt med överskottsmängden är att träna götsalsarna ordentligt så att de inte orkar stå med öppen hals och gapa.

Sen tidigare "motionsrunder" vet jag att vår hundråd inte klarar att skilja en topptik från uppväckande hundhänder. Det är inte oklart vad uppfinningarrik en "driftig" hand är när det gäller att forcera händer och slångsel.

Jag börjar förstärka hundgården för att få den löpsäker både utifrån och innanifrån, och binder upp hundarna i varsett träd. Tuna ligger till synes livlig, när hon plötsligt lyfter huvudet och tittar bort mot Gordon, snötidigt, som den äldste hundelen rör sig av och an. Svansen sveper likt en längsgående vindrutefickare och Gordon blir alldeles till sig av upphettning. Rast att kolla kopplet och byta till en kedja.

Tuna börjar bli märkbart besvärlig i sina försök att komma loss så även hon sätter under livliga protester med en kedja. På några minuter har trian funnit tonen, och hundarnas högljudda koncert hörs vida omkring.

Jag sitter en stund och njuter av ny sångspelet och beskådar hundformens envisa kamps för att komma loss och förenas. Tunas lever avtar och med en sörjande blick går hon runt trädet, lägger sig ner och slickar bort en tår från den gråtande rosan som nu sluter sig för den här motionsrunden.

Forts sida 39

Forts. Ur du bolom.....

På kvällspromenaden testar jag Iunas tillstånd genos att låta Anna och Gordon komma nära henne men hon är tydligt inte intresserad längre till hundpojkarnas stora bestyrning. Jag kan lugnt konstatera att vi klarat även denna motionsrunda och livet går vidare i vår härliga hundfamilj.

SAMOJEDER PÅ FJÄLLVANDRING

Till och med samojedvägarna har börjat röra på sig i naturen. Vi vandrade tre dygn i Vedungsfjället i Härjedalen, 12 vuxna, fyra killar i 10-12-årsåldern och 11 hundar, de flesta samojeder.

Första dagen gick vi cirka en mil till en underbar fjällsjö på gränsen till Dalarna. Där upprättrade vi vårt basläger.

Det var underbart och som vanligt lärorikt ute i naturen och med många spännande moment. Vårt spänande liv berodde mest på hundarna, som släpptes los i alensamman vid lägerplatsen. Det fanns två mycket dominerande herrar, en samojed och en labrador. De undek att komma för nära varandra, bara lät stöddiga.

Ett par unga samojedhonor ville helst stanna kvar på lägerplatsen den andra dagen om den stöddiga samojedhunden skulle gå los, men sen vi delat upp oss på två grupper gick det bra. En tik håll på att drunkna i en myr men vi lyckades locka upp den åt ett håll där marken såg ut att bärha henne och det lyckades.

Första natten hade vi ösregn och vi hände oss då att vissa regnkläder inte alls fungerar vid regn i fjället.

Andra dagen blev en underbar och solig dag, då vi vandrade omkring i fjället utan att ha något packning eftersom vi återvände till lägerplatsen.

Sista dagen kände vi oss redan i mycket bättre konidtion, när vi vandrade tillbaka till utgångsplatsen.

Jag och mina tre samojeder tänker gå i fjället igen, och det var andra som sa det samma.

Hilda Blix med samojederna Jenny, Fanny och Dodo.

Ovan: Ingrid Bohm, Fanny och Dodo.

Bilden t.v.: Jenny bär allt handmat i klövjeväskor. Dodo med svarta, våta ben och sista jag själv.

ALLA FÅR PRIS

Lennart Vippola, Malmens BHK - framgångsrik draghundsförare - utfodrar sina hundar med PRIS. Vann Nordic Marathon 1981, en 15 mil lång draghundstävling i kravande fjällterräng. Tidigare SM och NM vinnare.

Agneta Rådberg, känd för framgångsrik uppfostring av mellanschnauzer, tycker att PRIS fungerar fint på hennes hundar.

Statens Hundskola i Sollefteå har efter noggrann test valt PRIS Hundfoder. Rekommenderas även till fodervärdar.

PRIS är idag ett av marknadens ledande hundfoder, som vinner uppskattnings hos allt fler hundägare.

PRIS

Svenska kvalitetsfoder för alla hundar
Hundkost **Hundmat** **Valpfoder** **Hund-Godis**
helfoder i flingform   helfoder i porösa bitar   helfoder i porösa bitar   smakliga och
nyttiga godisbitar

FORHANDSINFORMATION OM VINTERNS TÄVLINGSAKTIVITETER

Den kommande säsongen kommer Svenska Brukshundklubben att ta upp Nome-körning på sitt program. Det är på prov för att se hur stort intresset är. Vi har valt ut några banor som är skapliga att åka Nome på och börjar i Malung. Övriga tävlingsplatser meddelas i dec.numret av tidningen.

För att delta fördras medlemskap i någon Brukshundklubb, det har med försäkringar att göra, samt att hundarna är vaccinerade.

ISORA:s regler kommer att tillämpas och nomekörarna startar sist i tävlingen och är högst 15 km för 7-och 5-spann, samt 1 mil för 3 spann.

Anmälan kan göras till undertecknad senast 2 veckor före tävling, så vidarebefodras avmälan till arrangerande klubb.

För att få lite mer intresse planerar vi att köra en cupstävling på brukshundstävlingarna som kommer att bli 4 - 6 i antal.

Det skall påpekas att det är brukshundklubbarna som är arrangör och inte SPHK.

TRÄNINGSLÄGER

5 - 6 dec har vi ett träningsläger i Lövåsen utanför Långshyttan med Ingrid och Sören Sandberg som arrangerar. Det kommer att bli familjeväntigt med särskilda barn- och juniorarrangemang.

Overnattningsförläggning för de som önskar sker i Lövåsens skola till en kostnad av 50 kr per person eller 75 kronor för hela familjen.

Anmälningar tas emot av Ingrid Sandberg tel 0225/603 44 senast 1 vecka innan.

NOME-STAFFET OCH 1-SPANN-STAFFET PÅ ÅRSMÖTE

På årsmöte i Orsa 31 Jan.-82 arrangeras en staffettävling mellan landskapslag dels i nomestil 3-spann och dels i nordisk stil 1-spann.

Det blir ca 5 sträckor på ca 6 km.

DATUBANK

Dec 06 Soura-loppet i Färnebo. Nome, nordisk och fristil
13 Nome-tävling i Malung SBK

Jan ? Polarhundcup och KM för övre Norrland
31 Staffeter på årsmöte i Orsa

Feb 26-28 SH i Gällivare

Mar 19-21 NM i Härnösand

Apr 2 - 4 Polarhunddraget i Lofsdalen

Ett komplett tävlingsprogram med svenska och nordiska tävlingar kommer att presenteras i nästa nummer av Polarhunden.

Janne Gustavsson

ERNST MULLER.

Kommer till Värmdö Brukshundklubb den 30 Oktober. Han kommer att visa utrustning samt film. Även svara på frågor. Vill du veta närmare detaljer ring till Odd Valleryd i Värmdö Brukshundklubb och fråga. Tel. 0766/ 288 15.

I polarhundsklubben och i tidningen talas mycket om nome, nordisk osv, utan att kanske alla vet vad som egentligen menas. Därför följer nedan en opretanslös sammanställning på den vanligast förekommande begreppen.

NAGRA VANLIGA HUNDKÖRNINGSTERMER

NOME: En stad på Alaskas västkust som gett namn åt:

NOME-STIL: Tävlingsdisciplin där hundarna drar en olästående släde och föraren åker på slädens eller följer den till fot. Detta är den definition som gäller i norr och där sätts ingen ingång till anspänning osv. I dagligt tal förekommer dock begreppet som:

NOME-ANSPÄNNING: Vanligtvis avses den anspänning som "over there" kallas "double länden" eller "center trace". Hundarna drar i individuella draglinor som spänns upp efter en centrallinje mellan slädens och ledarhunden (eller ledarhundarna). Nome-anspänning har ingen definitiv koppling till nome-stil, utan är lika användbar i nordisk stil och vice versa.

NOME-SELE: En sele som sys av textilband och har draginfästningen vid svansenheten på hunden. Utformandet kan variera något med principmodellen är samma.

NORDISK STIL: Tävlingsdisciplin där hunden eller hundarna drar en släde eller pulka med en fastställd vikt, och där föraren följer spannet på skidor.

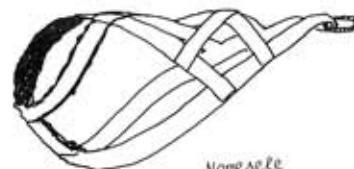
NORDISK ANSPÄNNING: Hundarna spänns upp på rad efter varandra i två parallella draglinor vanligtvis i kombination med skaklar. Hundarna kan också fästas direkt i skaklarna. Skakeln kan göras av rotting eller glasfibermerad plast. Förekommer ned 1 upp till 5 hundar.

NORDISK SELE: Sele som tillverkas i läder med bossa och bukrossar. Kan också sys liknande en nomesele men med dubbla infästningar för draglinorna.

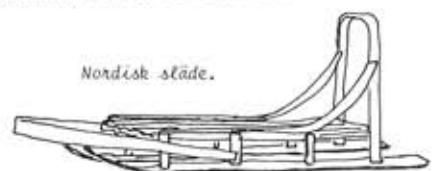
SÖLFJÖDERANSPINNING: Hundarna drar i individuella draglinor som samtliga är fästade direkt i slädens. Denna anspänning används på grönland. De selar som används liknar nome-selarna men är något enklare utformade.

Nomesele

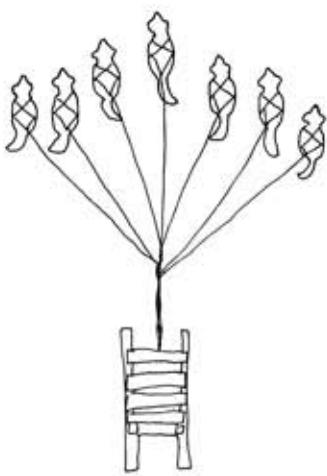
Nomesele

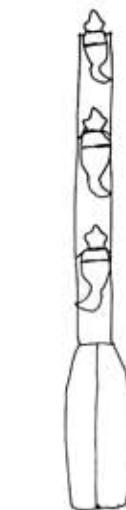
Nordisk släde.

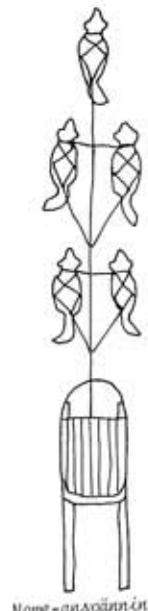
Nordisk sele

Sölfjädersanspänning.

Nordiskt anspänning

Nome-anspänning

RESULTAT

Från Svenska Siberian Huskyklubbens specialutställning i Annaboda 12/9.
Domare: Alla klasser: Anna Gustafsd.

Ungundsklass + hundar:

1. Hederspris, Baum. S 17381/81. Ägare: Eva Jörgenfeldt, Mälkön.

Öppen klass hundar:

1. Igloo Pak's Beaver. S 15073/81. B.I.R. Ägare: Ingvar de Forest, Eckerö.
2. Baum. S 17381/81. Hederspris. Ägare: Eva Jörgenfeldt, Mälkön.
3. Sepäjoen Iroppi. SF 250390/77. Ägare: Lars och Agneta Erichsen, Odensbacken.
4. Bo. S 000000/00. Ägare: Ingvar de Forest, Eckerö.

Ungundsklass tilar:

1. Frigga av Vargevass. N 04995/81. B.I.M. Ck. Ägare: Catrin Everbäck.
2. Unikaks Lulak. S 28138/80. Ck. Ägare: Nils Hjelm, Ilisbo.
3. Beyla. S 17384/81. Ägare: Börje Markusson, Ambjörby.
4. Whisky. SF 189250/80. Ägare: Dag Asplund, Uddevalla.
5. Runjka. N 1901/79. Ägare: Rolf Peter Kleinfelt, Kiruna.
6. Litti. S 60711/79. Bästa Svenskfödda. Ck. Ägare: Dag Asplund, Uddevalla.

Valpklass hundar:

Bästa valp: Joanan e. Wolf u. Sepäjoen Biro.

Totalt ställdes 38 valpar ut.

resultat

KALIX 11 JAN

I samband med SBK-tävlingarna i Kalix den 11 jan -81 arrangerades också en klass för nome-spänning. Banan mätte 10 km och spåret var koperat och trevligt.

Nome-stil

1. Ake Kristedal	Boden	S,H	36,30
2. Anders Larsson	Boden	GRI	36,55
3. Urban Eriksson	Kalix	SH	39,14
4. Conny Bergström	Niemisel	SH	39,47
5. Kennet Pettersson	Kalix	SH	45,11

LAPPI-AJO ROVANIEMI

Den 28-29 mars kördes en tvådagstävling i Rovaniemi i Nordfinland. Banan mätte 2 x 35 km och första dagen bjöd på mycket tungt genomslagsföre. Andra dagen hade spåret hårdnat. Tävlingen körs i nome-stil.

Resultat

1. Mauri Siren	Finland	S SH	5,06 + 2,35 = 5,39
2. Ake Kristedal	Sverige	S SH	3,13 + 2,34 = 5,47
4. Gösta Sandström	Sverige	4 SH	3,55 + 3,05 = 7,00

NORDIC-MARATON NOHE

Den 12 - 14 april. Denna tävling kördes åren -78 och -79 non-stop sträckan Kvikkjokk-Riksgränsen, 270 km. Årets tävling hade sträckningen: Abisko-Allesjaure-Vistαι-Sälka-Abisko, 150 km. Ett obligatoriskt uppehåll på 8 tim. var inlagt.

Tävlingen var i år också öppen för fågelhundar och de representerades av tre elitspannar från Malmen. Vädret var omväxlande liksom föret. Vid starten i Abisko var det varmgrader och mycket lite snö. Det blev dock bättre uppå fjället men istället ganska blåsigt. Mot slutet också storm vilket tvingade ett par spann tillen extra dagas vila.

Tjaktapasset mellan Sälka och Allesjaure blev för många spann jobbigt i mörker och mycket lösgöö. Passet är 1100 m högt.

Fågelhundspannen blev som väntat inte mycket att göra åt. Ställer man upp med samma antal hundar är dom totalt osläglara. Jäskelinen med sitt 7-spanns Huskies körde dock mycket bra men hade oturen att att köra fel mot slutet. Grönlandsspannen, körda av Anders Larsson-Conny Bergström och Rolf Ortmalm, gick mycket bra. Uppför

forts....vänd!

Tjäktapasset i lössnön kom deras styrka och seghet till sin rätt, vilket jag själv kunde konstatera då jag bitvis hade sällskap med Urrmalmens spann, men han drog så snåringen ifrån. Totalt deltog 20 spann.

Ake Kristedal

7-spann - fler

1. Reijo Jäskelinen	Finl	SH	10,47,44
2. Henrik Taube	Kiruna	SH	12,09,56
3. Anders Larsson-Corby Bergström	Boden Gällivare	Grl/Mal	12,30,00
4. Krister Johansson	Abisko	Grl	14,06,56
5. Stein H. Fjested	Norge	SH	15,04,15

3 - 6 spann

1. Lennart Nippola	Halmén	Voro/Poi	10,08,49
2. L-G Pettersson	Halmén	Vorst	10,41,24
3. Mikael Lundberg	Halmén	Setter	11,03,12
4. Rolf Urrmalm	Gällivare	Grl	13,34,36
5. Magnus Aasheim	Norge	SH	14,03,23

En riktig hundkörar handske

AV ÄKTA FÄRSKINN, SUVERENT VARM.
2 STORLEKAR: 8,5 (dam + liten herr)
9,5-10 (herr)

OKY-LOOK
 08-276689
 Box 2501
 171 02 Solna

En Finsk kvalitetsvara
till vettigt pris.

FRIÖNTGADE POLARHUNDAR

ALASKAN MALMUTE

STORM ALASKAN e. Wyerns Jongleur u. Wyerns Kuflocktoo. Ägare: Staffan Gustafsson, Nordmaling.

TOPKOKS CANADIAN MUNIAK e. Orms Dorcas Moosacos of Tote - Um. u. Topkoks Arctic Tiger Woman. Ägare: Holger Wikström, Piteå
Casterwolf e. Jeremy von Mount - Kinley u. Black Beasty. Ägare: Holger Wikström, Piteå.

GRÖNLÄNDERHUND

Nallo. e. Fläsmyrens Rikki u. Stales Kinguk. Ägare: Kerstin Magnusson, Mälsta
FLÄSMYRENS ULANAK e. Fläsmyrens Ömq u. Narvak av Wajamin. Ägare: Gwenn Boerth, Hallen.

STALOS NIKI e. Stales Kero u. Black and White. Ägare: Fredrik Schöning, Uppsala
SAMOJEGRUND

KALINA MAJOR DENIKA & Kalina Major Module u. Teraje Karinna. Ägare: Stina Ewer, Täby

KAPRIFOL. e. Dacke u. NORD UCH Flamie. Ägare: Ingrid Teoman, Rönnunge
ANGEL ANGEL e. NUCH Abbas Proj av Payerli u. Båregårdens Diss. Ägare: Konica Antonsson, Gränstorp

SALBO e. Edeängs Happy Bal Hayes u. Sonetta. Ägare: Ann-Tari Johansson, Västerbott
TEDDY e. Snoscene Happy Pella u. Rita. Ägare: Ingvar Helgeson, Väddö, o.

EXPLORERS JUST HAPPY e. 3 e. SFUCH Kauzjas - Cochise of Snowcliffe u. Explorers Akela. Ägare: Agneta Sjölö, Söfle.

BAKSEUS e. Lumikin Lillnicke e. Chatka. Ägare: Katarina Boström, Piteå
JARRAT e. Dacke u. Aspri. Ägare: Ingela Larsson, Östersund

EDEÅNGS QUINCY e. Edeängs Joursua u. Candy. Ägare: Agneta Dubbeck, Sandarne
ANIEZ e. NUCH Kauzjans American Polar Bear u. Explorers Empress. Ägare:
Birgitta Blom, Stockholm

PRIMUS e. Sleighprince of Crensa u. Lady. Ägare: Jenny Lindh, Karlsborg
JOYCE e. Dacke u. Aspri. Ägare: Jan-Erik Johansson, Linköping

NINA e. Bamse u. Happiness. Ägare: Linda Gustavsson, Stockholm

EJÄRNUHGDAS TROYANA e. Trailblazer Bamse u. Ejärnuhgdas Anastasis. Ägare:
Göran Sjöström, Helsingør

IWAN I e. Dacke u. Gahutska. Ägare: Ingegerd Petersson, Söderfors
EDENÅNS QUICUITA e. Edéångs Joursua u. Candy. Ägare: Agneta Dubbeck, Sandarne

EXPLORERS NIPPERTIFFS e. Explorers Heavy Naichee u. Björnushögdas Tzarina. Ägare:
Sten Danielsson, Borunda

Explorers QUICK SILVER SANDY e. Kanzjas Cochise of Snowcliff u. Explorers Lady Joann. Ägare: Margaretha Wikilberg, Huddinge.

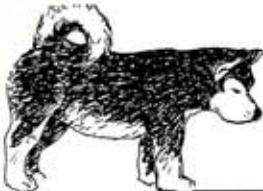
Komplett utrustning för Nordisk och Nome stil

OKY-LOOK

08-276689

Box 2501
171 02 Solna

annonser

SÄLJES

Grönlandshundvalpar födda den 28/8
e.Ioke.u. S&Sfuch Duna.
Leif Dahlberg, Uppby Jumkil,
755 90 UPPSALA 018/ 358024.

Siberian Huskyvalpar födda 24/7 81
e.Speedy (Nugget of Calivali-Vass-
farets Misty)u. Leiko(Nigg-Tielku)
Mats Lundin / Carina Alkvist
Stensjökullen 2290
940 12 BLASMARK. 0911/ 392 93.

Grönlandshundvalpar födda 25/7
Erik Berg. 0587/ 302 50.

Alaskan-Halamutevalpar födda 14/9
Efter väleriterade föräldrar inom
drag och utställning.
Fader: S&Sfuhc Wyvers Jongleur
Moder: Wyvers Kudlooktoo
Håkan Nordberg
Hjedsjön B9998
961 90 BODEN 0921/657 77.

Grönlandshundvalpar födda 18/8
Efter Stalos Arrak och Irine
Elwing och Gladys Johnsson
0122/ 60417.

Grönlandshundvalpar födda 3/9
Efter Carmac(uppf.Strands) u.
Fläsmyrrens Björg. Halvsvynken
till dessa valpar är mycket
dragvilliga. Föräldrar har
Cert och B.I.R.
Lillemor och Classe
0226/ 660 79

POLARHUNDKLUBBENS

Träxor, mössor och märken, går att
köpa från: Sarbro Druggel, Glädjen
193 00 Sigtuna Tel 0760/ 551 71 eller
Solveig Granath, Falkgatan 29, 972 20 Kas-
kullskulle, Tel 0970/ 300 31.

KÖPES

Grönlandartik
Bra körlar tck köpes.
Anders Juhlander
0247/ 700 09

Huskyägare önskar köpa en beg-
gagnad nemesläde. Ring eller skriv
Bo Göran Karlsson
Norra Skogsinstitutet
840 73 BISPGARDEN
0696/ 302 77.

Jag önskar köpa pulka eller kälke
passande 2 hundar. 170-200 cm lång,
med broms.
Sören Söderkvist
0554/711 32.

EFTERBLYSNING

Jag vill komma över stamtavlorna
eller avskrifter av dessa från
följande hundar: Bill S 16005/56
Brålandets Apikukk S 14670/59, Nek
S 22126/63 Dk Ch och Irine Dk 221344
Wille Carlsson
Box 37 830 19 STORLIEN
0647/703 36

SÄLJES

Säljer i hel eller halvfabrikat
säljes. Priser från 1000:-
Arne Lindgren
090/235 34

ÖNSKAS

Jag önskar en kamrat att träna hund-
körsning med. Ev.tvåspänkkörning för
Polarhunddraget 1982.
Jan Pettersson
Skogstorp 1166
446 00 ALVÄNGEN
0303/389 42